

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس
و نحوه ارزشیابی برنامه
آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در
شاخه پزشکی

مصوب بیست و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۸۴/۴/۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی

رشته: کتابداری در شاخه پزشکی

دوره: کارشناسی پیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در بیست و هشتمین جلسه مورخ ۸۴/۴/۲۵ بر اساس طرح دوره کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۴/۴/۲۵ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رای صادره در بیست و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۴/۴/۲۵

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

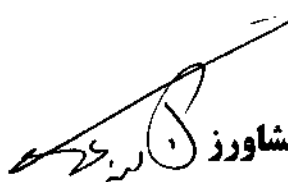
مورد تأیید است

دکتر محمدرضا صبری

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر حسین کشاورز

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،
بهداشت و تخصصی

رای صادره در بیست و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۴/۴/۲۵ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مسعود پزشکیان
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

«فصل اول»

مشخصات کلی برنامه آموزشی دوره کارشناسی
پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی

۱- نام و تعریف رشته :

رشته کتابداری در شاخه پزشکی (Medical Librarianship(B.S.)) رشته‌ای از علوم اجتماعی، تجربی و کاربردی است که در آن کتابدار و اطلاع‌رسان پزشکی با استفاده از فن آوری اطلاعات و مدیریت به فراهم‌آوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات علوم پزشکی می‌پردازد.

۲- تاریخچه رشته و پیشرفت‌های جدید:

رشته کتابداری در شاخه پزشکی در سال ۱۳۵۴ در مقطع کارشناسی ارشد در مرکز پزشکی ایران تأسیس و در مقطع کارشناسی در ۱۳۶۵ دانشجو پذیرفت و بعدها در دانشگاه‌های علوم پزشکی شهید بهشتی، کرمان، اصفهان، تبریز روند پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی (روزانه و شبانه)، ادامه یافت و در تمام واحدهائی که به پذیرش دانشجو مبادرت می‌ورزند کتابخانه، واحدهای رایانه، واحدهای سمعی و بصری و منابع چاپی و نرم‌افزاری توسعه یافته‌اند. تاکنون بازنگری روی این رشته اعمال نشده است.

۳- ارزش‌ها و باورها (Values)، (فلسفه برنامه):

با توجه به برخوردار بودن این رشته از شرایط حرفه، این برنامه متعهد به تربیت کتابدار و اطلاع‌رسان پزشکی به منظور ارائه خدمت اطلاع‌رسانی به جامعه پزشکی و علوم وابسته در ایران است و این تعهد با توجه به جامعه‌نگری و اصل حق دسترسی برابر کاربران بالقوه و بالفعل به اطلاعات پزشکی براساس اولویت‌های مصوب ملی در چهارچوب اهداف دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور تحقق می‌یابد. بدیهی است وصول به ارزش‌های یاد شده در قالب برنامه آموزشی اکتشافی و پویا (و نه آموزش دستوری) که در آن فراگیران و فرادهندگان با بهره‌گیری از اصول، ابزارها، مکانیزم‌ها و امکانات آموزشی نوین به هدف‌های موردنظر دست می‌یابند، امکان پذیر است.

۴- رسالت برنامه آموزشی در تربیت نیروی انسانی (Mission) :

رسالت این رشته عبارتست از تربیت نیروی انسانی متخصصی که قادر به انجام مسؤلیت‌های حرفه‌ای و اداره کتابخانه‌های علوم پزشکی، تأمین نیازهای اطلاعاتی کاربران بالقوه و بالفعل جامعه پزشکی و علوم وابسته در زمینه‌های آموزش، پژوهش و درمان، در استفاده از منابع اطلاعاتی و افزایش توان بهره‌گیری آنها از فناوری اطلاعات در حال تغییر باشند.

۵- چشم انداز برنامه آموزشی در تربیت نیروی انسانی (Vision):

این برنامه ناظر بر تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد در حد استاندارد و درخور نیازهای در حال تغییر کاربران علوم پزشکی در قرن بیست و یکم است. با اجرای این برنامه انتظار می رود برای نظام آموزشی و پژوهشی کشور طی ۱۰ سال اولیه در زمینه علم کتابداری و اطلاع رسانی نتایج زیر حاصل شود:

الف) تجهیز کتابخانه های پزشکی سراسر ایران با آخرین فن آوری های اطلاعات پزشکی با مشاورت و توسط فارغ التحصیلان این رشته

ب) تأمین نیروی انسانی کتابخانه های پزشکی سراسر ایران با کتابداران پزشکی کارا و روزآمد و آشنا با جدیدترین تحولات اطلاع رسانی پزشکی در قرن بیست و یکم

ج) ایجاد تغییرات شگرف در مدیریت کتابخانه های پزشکی و پیراپزشکی در سرتاسر مملکت از طریق برخوردار ساختن کتابخانه های بیمارستانی کشور از کتابداران بالینی (Clinical Librarians)

۶- اهداف کلی رشته (Aims):

ارائه خدمات اطلاع رسانی پزشکی به بخش هایی از جامعه پزشکی که مصرف کنندگان و تولیدکنندگان اطلاعات پزشکی هستند و آموزش این جامعه در استفاده بهینه از تکنولوژی های اطلاعات پزشکی، تا دانش آموختگان بتوانند به توانائی های زیر برسند:

۱) آموزش فراگیران برای انجام و اداره خدمات زیر:

الف) خدمات فنی (خدمات فراهم آوری، سازماندهی دانش)

ب) خدمات عمومی (خدمات مرجع، خدمات اطلاع رسانی منابع پزشکی، شناسایی نیازهای اطلاعاتی جامعه تولید کننده و مصرف کننده اطلاعات پزشکی، آموزش استفاده از منابع و فن آوری اطلاعاتی پزشکی)

۲) پرورش فراگیران برای انجام و اداره خدمات یاد شده در بالا در قالب دروس کارآموزی و دروس

عملی و نظری

۷- نقش های دانش آموختگان در برنامه آموزشی (Role definition):

در برنامه کتابداری در شاخه پزشکی، نقش های تدوین شده فارغ التحصیلان شامل موارد زیر تعیین و پیش بینی شده است:

۱- خدماتی - ارائه خدمات فنی و خدمات عمومی شامل خدمات مرجع (خدمات اصلی و مقدم

اطلاع رسانی)

۲- ارتباطی - برقراری ارتباط سازنده و علمی با کاربران بالقوه و بالفعل اطلاعات، بمنظور ایجاد اطلاع‌رسانی دقیق و مطلوب

۳- مشاوره‌ای - راهنمایی انواع کاربران کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی برای بازیابی اطلاعات و هدایت آنان در ترسیم استراتژی مطالعه فردی آنها

۴- آموزشی - آموزش فردی و گروهی و رسمی و غیررسمی برای استفاده از منابع اطلاعاتی و کتابخانه

۵- همکاری بعنوان پژوهشیار - ارائه خدمات مرجع تخصصی پزشکی و مشارکت با پژوهشگران در فرایند مروری بر مطالعات گذشته (Literature Review)

۸- وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان (Task Analysis):

۱) خدمات فنی شامل:

الف) خدمات فراهم‌آوری (انتخاب و تهیه منابع براساس نیازسنجی و خط‌مشی)

ب) خدمات سازماندهی (فهرست‌نویسی، رده‌بندی و نمایه‌سازی منابع)

۲) خدمات ارتباطی شامل:

ارائه خدمات اطلاع‌رسانی به کاربران (در بازیابی انواع منابع چاپی و الکترونیکی و انواع اطلاعات در سطوح گوناگون با تأکید بر اطلاعات پزشکی برای کاربران علوم بهداشتی)

۳) خدمات مشاوره‌ای:

مشاوره با کاربران علوم بهداشتی به منظور خودکفا ساختن آنان در بازیابی اطلاعات و ارتقاء سواد اطلاعاتی آنان

۴) خدمات آموزشی شامل:

الف) آموزش انفرادی کاربران در زمینه استفاده از کتابخانه

ب) آموزش گروهی کاربران در زمینه استفاده از کتابخانه و انواع نمایه‌نامه‌ها و چکیده‌نامه‌ها

ج) همکاری در تهیه متون آموزش برنامه‌ای برای کاربران

۵) خدمات پژوهشی

الف) مشارکت با پژوهشگران در تهیه مآخذ پژوهشی

ب) مشارکت در کارگاه‌های آموزشی و ارائه برنامه استفاده از کتابخانه

ج) مشارکت در کارگاه‌های پژوهشی و ارائه برنامه جستجوی اطلاعات برای مروری بر مطالعات گسترده

۹- استراتژی‌های اجرایی برنامه آموزشی:

استراتژی اجرایی این برنامه آموزشی مبتنی بر آموزش است که واجد شرایط زیر باشد:

۱) دانشجو مدار باشد (و نه معلم مدار)

۲) مسأله مدار (Problem - Oriented) و جامعه‌نگر (Community Oriented) باشد.

۱۰- شرایط و نحوه پذیرش دانشجو:

پذیرش دانشجو به صورت متمرکز از طریق کنکور سراسری خواهد بود.

۱۱- رشته‌های مشابه در داخل کشور:

در کشور ایران، حسب برنامه‌ریزی شورای عالی انقلاب فرهنگی، کتابداری در شش شاخه: علوم انسانی و اجتماعی، علوم پایه، علوم پزشکی، علوم فنی و مهندسی، علوم کشاورزی و هنر تأسیس و حسب مورد نیاز در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارائه می‌شود.

۱۲- رشته‌های مشابه در خارج از کشور:

رشته کتابداری در شاخه پزشکی اینک در سایر کشورها، بیشتر به فن‌آوری اطلاعات پزشکی و در مقطع کارشناسی ارشد و دکترا، گرایش پیدا کرده است و در مقطع کارشناسی بصورتی که در ایران تأسیس شده اصولاً وجود ندارد.

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه‌اندازی رشته:

طبق ضوابط شورای نظارت، ارزشیابی و گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور.

۱۴- موارد دیگر (مانند بورسیه):

موردی ندارد.

«فصل دوم»

مشخصات دوره کارشناسی پیوسته رشته کتابداری
در شاخه پزشکی

مشخصات دوره:

۱- طول دوره:

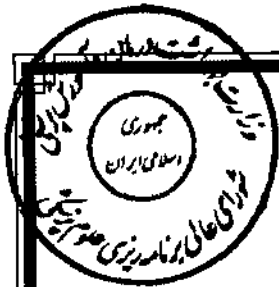
مطابق آئین نامه دوره مربوط خواهد بود

۲- نام دروس و تعداد واحدهای درسی:

دروس عمومی	۲۲ واحد
دروس پایه کتابداری	۱۹ واحد
دروس اختصاصی اجباری کتابداری	۶۷ واحد
کارآموزی در عرصه	۱۶ واحد
دروس اختصاصی اختیاری	۶ واحد از ۸ واحد *
جمع	۱۳۰ واحد

دانشجو از بین ۸ واحد دروس اختصاصی اختیاری، ملزم به گذراندن ۶ واحد خواهد بود.

جدول دروس دوره کارشناسی پیوسته (BSc) کتابداری در شاخه پزشکی

جدول شماره ۱: دروس عمومی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعات دروس		
			نظری	عملی	جمع
۱	دو درس از دروس مبانی نظری اسلام*	۴	۶۸	-	۶۸
۲	یک درس از دروس اخلاق اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴
۳	یک درس از دروس انقلاب اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴
۴	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴
۵	یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴
۶	ادبیات فارسی	۳	۵۱	-	۵۱
۷	زبان انگلیسی عمومی	۳	۵۱	-	۵۱
۸	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۳۴	۳۴
۹	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۳۴	۳۴
۱۰	جمعیت و تنظیم خانواده	۲	۳۴	-	۳۴
	جمع	۲۲			

* تذکر: گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) است.

پیش نیاز	ساعت			واحد	عنوان درس	کد درس	گرایش
	جمع	عملی	نظری				
	۳۴		۳۴	۲	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۰۱۱	اسلام مبانی نظری
	۳۴		۳۴	۲	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۰۱۲	
	۳۴		۳۴	۲	انسان در اسلام	۰۱۳	
	۳۴		۳۴	۲	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۰۱۴	
	۳۴		۳۴	۲	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۰۲۱	اسلامی اخلاق
	۳۴		۳۴	۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۰۲۲	
	۳۴		۳۴	۲	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۰۲۳	
	۳۴		۳۴	۲	عرفان عملی اسلام	۰۲۴	
	۳۴		۳۴	۲	انقلاب اسلامی ایران	۰۳۱	اسلامی انقلاب
	۳۴		۳۴	۲	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۰۳۲	
	۳۴		۳۴	۲	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۰۳۳	
	۳۴		۳۴	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۰۴۱	اسلامی تمدن تاریخ و
	۳۴		۳۴	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۰۴۲	
	۳۴		۳۴	۲	تاریخ امامت	۰۴۳	
	۳۴		۳۴	۲	تفسیر موضوعی قرآن	۰۵۱	اسلامی با منابع آشنایی
	۳۴		۳۴	۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۰۵۲	
	۴۰۸		۴۰۸	۱۲	جمع		

دروس عمومی معارف اسلامی

جدول شماره ۲: جدول دروس پایه دوره کارشناسی پیوسته

کتابداری در شاخه پزشکی

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
-	۳۴	-	۳۴	۲	روانشناسی اجتماعی و عمومی	۰۱
-	۳۴	-	۳۴	۲	تاریخ تمدن	۰۲
-	۳۴	-	۳۴	۲	مبانی جامعه شناسی	۰۳
-	۵۱	-	۵۱	۳	تاریخ ادبیات ایران و جهان	۰۴
-	۳۴	-	۳۴	۲	تاریخ عمومی فلسفه	۰۵
۷	۳۴	-	۳۴	۲	زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۱)	۰۶
۰۶	۳۴	-	۳۴	۲	زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۲)	۰۷
۰۷	۳۴	-	۳۴	۲	زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۳)	۰۸
۰۸	۳۴	-	۳۴	۲	زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۴)	۰۹
	۳۲۳	-	۳۲۳	۱۹	جمع	

جدول شماره ۳: جدول دروس اختصاصی (اجباری) دوره کارشناسی پیوسته کتابداری در

شاخه پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱۰	کتابخانه و کتابداری و اطلاع‌رسانی	۳	۵۱	-	۵۱
۱۱	مجموعه‌سازی: انتخاب، سفارش و تهیه	۳	۳۴	۳۴	۶۸
۱۲	واژه‌پردازی (۱)	۲	-	۶۸	۶۸
۱۳	واژه‌پردازی (۲)	۲	-	۶۸	۶۸
۱۴	مرجع شناسی عمومی فارسی	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۱۵	مرجع شناسی لاتین	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۱۶	سازماندهی دانش (۱)	۳	۱۷	۶۸	۸۵
۱۷	سازماندهی دانش (۲)	۳	۱۷	۶۸	۸۵
۱۸	سازماندهی دانش (۳)	۳	۱۷	۶۸	۸۵
۱۹	سازماندهی دانش (۴)	۳	۱۷	۶۸	۸۵
۱۲۰	سازماندهی دانش (۵)	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۲۱	مرجع شناسی تخصصی پزشکی	۳	۱۷	۶۸	۸۵
۲۲	مرجع شناسی تخصصی علوم و فنون	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۲۳	اصول کار مرجع	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۲۴	روش تحقیق و گزارش نویسی	۳	۱۷	۶۸	۸۵
۲۵	اداره کتابخانه	۳	۵۱	-	۵۱
۲۶	آشنائی با بانک‌های اطلاعاتی علوم پزشکی	۳	۳۴	۳۴	۶۸
۲۷	مبانی رایانه و برنامه نویسی	۳	۱۷	۶۸	۸۵
۲۸	منابع و اصطلاح شناسی علوم بهداشتی و بیمارستانی	۳	۳۴	۳۴	۶۸
۲۹	منابع و اصطلاح شناسی علوم پایه پزشکی (۱)	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۳۰	منابع و اصطلاح شناسی علوم پایه پزشکی (۲)	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۳۱	منابع و اصطلاح شناسی علوم بالینی (۱)	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۳۲	منابع و اصطلاح شناسی علوم بالینی (۲)	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۳۳	تاریخ علوم پزشکی و مراجع پزشکی سنتی و اسلامی	۳	۵۱	-	۵۱
۳۴	آمار در کتابداری	۳	۵۱	-	۵۱
۳۵	اقتصاد اطلاعات	۳	۵۱	-	۵۱
جمع		۶۷	۷۲۹	۱۰۲۰	۱۵۴۹

جدول شماره ۴: جدول کارآموزی در عرصه دوره کارشناسی پیوسته کتابداری در

شاخه پزشکی

پیش نیاز	ساعت	تعداد واحد	نام درس	کد درس
	۴۰۸	۸	کارآموزی در عرصه (۱)	۳۶
۳۶	۴۰۸	۸	کارآموزی در عرصه (۲)	۳۷
	۸۱۶	۱۶	جمع	

جدول شماره ۵: دروس اختصاصی اختیاری دوره کارشناسی پیوسته کتابداری در

شاخه پزشکی *

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
	۳۴	—	۳۴	۲	آشنائی با صنعت چاپ و نشر	۳۸
	۳۴	—	۳۴	۲	مقدمات آرشیو	۳۹
	۳۴	—	۳۴	۲	ساختمان و تجهیزات کتابخانه	۴۰
	۳۴	—	۳۴	۲	نشریات ادواری	۴۱
	۱۳۶		۱۳۶	۸	جمع	

* دانشجوی ملزم به گذراندن ۶ واحد از دروس اختصاصی اختیاری می باشد.

«فصل سوم»

فرمهای مشخصات دروس برنامه آموزشی دوره
کارشناسی پیوسته رشته کتابداری در شاخه پزشکی

نام درس: روان‌شناسی اجتماعی و عمومی

کد درس: ۰۱

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با اصول و مفاهیم اساسی روان‌شناسی عمومی و اجتماعی، روش‌های پژوهش روان‌شناسی و رابطه روان‌شناسی با کتابداری و اطلاع‌رسانی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱. تاریخ مختصر روان‌شناسی را بیان کند.
۲. مفاهیم و موضوع‌های مورد مطالعه روان‌شناسی عمومی (رفتار، تفاوت‌های فردی، میانی عصبی رفتار، سازگاری، تعارض، ناکامی، هوش، شخصیت، انگیزش، هیجان، عواطف، ادراک، دقت و توجه، یادگیری و حافظه، زبان و تفکر و یادآوری و فراموشی) را تعریف کند و توضیح دهد.
۳. مفاهیم و موضوع‌های مورد مطالعه روان‌شناسی اجتماعی (فرد و جامعه، فرهنگ و شخصیت، گروه‌سنجی و فرد در جمع (تقلید، تلقین‌پذیری، تاثیر افکار عمومی، تبلیغات) را تعریف کند و توضیح دهد.
۴. رابطه روان‌شناسی با ارتباطات، جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی و کتابداری و اطلاع‌رسانی را توضیح دهد.
۵. تفاوت پژوهش‌های روان‌شناسی و کتابداری و اطلاع‌رسانی را برشمارد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

تعریف روان‌شناسی و سیر تحول آن - رابطه روان‌شناسی عمومی و اجتماعی با سایر علوم - عوامل موثر بر رفتار - تفاوت‌های فردی - اساس عصبی رفتار - ناسازگاری - تعارض و ناکامی - هوش - شخصیت - انگیزش - هیجان - عواطف - ادراک - دقت و توجه - یادگیری - حافظه - زبان و تفکر - یادآوری و فراموشی - فرد و جامعه - فرهنگ و شخصیت - گروه‌سنجی - فرد در جمع - تقلید - تلقین‌پذیری - افکار عمومی - تبلیغات - رابطه روان‌شناسی عمومی و اجتماعی با سایر علوم به ویژه کتابداری و اطلاع‌رسانی

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

آزمون نهایی

منابع اصلی درس:

۱. اتکینسون، ریچارد و دیگران. زمینه روان‌شناسی. مترجمان محمد نقی براهنی و دیگران. تهران: رشد، ۱۳۷۸.
۲. اروسون، الیوت. روان‌شناسی اجتماعی. ترجمه حسین شکرشکن. اهواز: دانشگاه جندی شاپور، ۱۳۳۷۰.
۳. شعاری‌نژاد، علی‌اکبر. روان‌شناسی عمومی، ویرایش ۲. تهران: توس، ۱۳۶۳.
۴. هریس، آ. هریس. وضعیت آخر. ترجمه اسماعیل فصیح. تهران: نشر نو، ۱۳۶۴.

نام درس: تاریخ تمدن

کد درس: ۰۲

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با تمدن‌های مادر و رابطه این تمدن‌ها با رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی و زندگی در عصر حاضر

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱. مفاهیم فرهنگ، تمدن و تاریخ را تعریف و تفاوت آنها را برشمارد.
۲. درباره هر یک از تمدن‌های بیان شده در سرفصل دروس، منشا این تمدن‌ها، دوره تاریخی، قلمرو جغرافیایی، عوامل ایجاد، علل شکوفایی یا سقوط، شخصیت‌های تاثیرگذار، خط و زبان و کتابت آثار تاریخی مهم را بیان کند.
۳. اهمیت درس تاریخ تمدن و رابطه آن را با زندگی امروز و رشته توضیح دهد.
۴. درباره یکی از موضوع‌های سرفصل، مقاله‌ای به روش تحقیق کتابخانه‌ای تهیه کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

تعریف تمدن - تعریف تاریخ - تعریف فرهنگ و تفاوت این مفاهیم - ارتباط و اهمیت این درس و رابطه آن با زندگی امروز ما - پیدایش نخستین تمدن‌ها - پیدایش زبان و خط - تمدن‌های بین‌النهرین (سومری، بابلی، آشوری) - مصر، یونان، روم، چین، هند، ایران، روم مسیحی و در سده‌های میانه - تمدن درخشان اسلامی - رنسانس - اصلاح‌طلبی دینی - عصر روشنگری و مدرنیته و پست مدرنیته - دیدگاه‌ها و انتقادهای درباره تمدن غرب و رابطه تاریخ تمدن به ویژه تمدن غرب با رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

آزمون نهائی و کار عملی دانشجویان

منابع اصلی درس:

۱. توین بی، الیوت. تاریخ تمدن: تحلیلی از تاریخ جهان از آغاز تا عصر حاضر. ترجمه یعقوب آژند. تهران: مولی، ۱۳۷۸.
۲. جرجی زیدان. تاریخ تمدن اسلام. ترجمه و نگارش علی جواهر کلام. ویرایش ۲. تهران: امیرکبیر، ۱۳۴۵.
۳. دورانت، ویلیام جیمز. تاریخ تمدن. ترجمه احمد آرام و دیگران. تهران: اقبال، فرانکلین ۱۳۳۷.
۴. لوکاس، هنری. تاریخ تمدن. ترجمه عبدالحسین آذرنگ. تهران: کیهان، ۱۳۶۸.
۵. نهرو، جواهر لعل. نگاهی به تاریخ جهان. ترجمه محمود تفضلی. ویرایش ۲. تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۳.

نام درس: مبانی جامعه‌شناسی

کد درس: ۰۳

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه‌شناسی و ارتباط آن با سایر رشته‌ها به ویژه کتابداری و اطلاع‌رسانی

شرح درس:

- مفاهیم بنیادی جامعه‌شناسی را تعریف کند.
- جایگاه جامعه‌شناسی را در شاخه‌بندی درخت علوم مشخص سازد.
- اهمیت جامعه‌شناسی و رابطه آن با سایر علوم و به ویژه کتابداری و اطلاع‌رسانی بیان کند.
- تاریخ مختصر علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی را در غرب و کشورهای اسلامی توضیح دهد.
- نظریه‌های بنیادی جامعه‌شناسی مثل نظریه اصالت فرد و اصالت جمع و نظریات پدیدارشناسی را توضیح دهد.
- دیدگاه اسلام درباره فرد و جامعه را توضیح دهد.
- انواع جوامع (سرمایه‌داری، سوسیالیستی، توسعه یافته، توسعه نیافته و جامعه جهانی) را معرفی کند.
- درباره یک نظریه جامعه‌شناسی یک مقاله به روش تحقیق کتابخانه‌ای تهیه کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

تعریف مفاهیم جامعه‌شناسی - جایگاه جامعه‌شناسی در رده‌بندی درخت علم - اهمیت جامعه‌شناسی و رابطه آن با سایر علوم و کتابداری و اطلاع‌رسانی - تاریخ علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی در غرب و ممالک اسلامی - نظریه‌های جامعه‌شناسی (اصالت فرد، اصالت جمع، پدیدارشناسی) - دیدگاه اسلام درباره فرد و جامعه - انواع جامعه‌ها (سرمایه‌داری، سوسیالیستی، توسعه یافته، توسعه نیافته و جامعه جهانی)

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

آزمون نهایی - ارائه مقاله

منابع اصلی درس:

- ۱- آگ برن و نیم کف. مبانی جامعه‌شناسی. ترجمه امیرحسین آریانپور. تهران: نیل، (آخرین ویرایش)
- ۲- رابرتسون، یان. درآمدی بر جامعه (با تأکید بر نظریه‌های کارکردگرایی، ستیز و کنش متقابل نمادی). ترجمه حسین بهروان. مشهد: آستان قدس، ۱۳۷۴.
- ۳- کوین، بروس. درآمدی به جامعه‌شناسی. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: نشر طوطیا، ۱۳۸۱.
- ۴- محسنی، منوچهر. جامعه‌شناسی عمومی. ویرایش ۴. تهران: طهوری، ۱۳۷۴.
- ۵- مطهری، مرتضی. مقدمه‌ای بر جهان‌بینی اسلامی.
- ۶- مندراس، هانری. مبانی جامعه‌شناسی. ترجمه باقر پرهام. تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۰.
- ۷- هیل، مایکل و. تاثیر اطلاعات بر جامعه: بررسی ماهیت، ارزش و کاربرد اطلاعات. ترجمه محسن نوکاریزی. تهران: چاپار، ۱۳۸۱.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم و مبانی نظری ادبیات و نقد ادبی، رابطه ادبیات و نقد ادبی با زبان و انواع آن. زبان‌شناسی و کتابداری و اطلاع‌رسانی، تاریخ مختصر ادبیات ایران و سبک‌های ادبی، تاریخ مختصر ادبیات جهان و مکتب‌های ادبی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱. مفاهیم عمده در زمینه ادبیات و نقد ادبی را تعریف کند.
۲. انواع زبان و ادبیات را برشمارد و تعریف کند.
۳. انواع شعر، انواع داستان، انواع نمایشنامه و انواع طنز را برشمارد و تعریف کند.
۴. مراحل مهم تاریخ ادبیات ایران و سبک‌های مهم ایرانی را بیان کند.
۵. مراحل مهم تاریخ ادبیات جهان و مکتب‌های ادبی را بیان کند.
۶. رابطه ادبیات و نقد ادبی را با رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی بیان کند.
۷. یک کار ادبی (داستان یا نمایشنامه یا شعر یا طنز) یا یک مقاله و نقد ادبی تهیه کند.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

تعریف مفاهیم پایه در زمینه زبان، ادبیات، نقد ادبی و رابطه این مفاهیم - انواع زبان - انواع ادبیات - رابطه ادبیات و نقد ادبی با کتابداری و اطلاع‌رسانی - تاریخ مختصر ادبیات ایران - مکتب‌های خراسانی، عراقی، هندی، دوره بازگشت ادبی و ادبیات معاصر ایران - تاریخ مختصر ادبیات جهان با تاکید بر جریان‌های عمده ادبیات در اروپا و آمریکا و آمریکای لاتین - مکتب‌ها و جریان‌های ادبی مهم (رالیسم، رمانتیسم، سوررئالیسم، اکسپرسیونیسم، سمبولیسم، مدرنیسم و پست مدرنیسم) - انواع شعر - انواع داستان - انواع طنز - انواع نمایشنامه - اصول نگارش یک نقد ادبی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی و کار عملی ارایه شده

منابع اصلی درس:

- ۱- زرین کوب، عبدالحسین. نقد ادبی. تهران: امیرکبیر، (آخرین ویرایش)
- ۲- سیدحسینی، رضا. مکتب‌های ادبی. تهران: نگاه، ۱۳۷۶-
- ۳- عابدینی، حسن. صدسال داستان‌نویسی در ایران.
- ۴- صفا، ذبیح‌الله. تاریخ ادبیات ایران. (آخرین ویرایش).

نام درس: تاریخ عمومی فلسفه

کد درس: ۰۵

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با تعریف و اهمیت فلسفه، تاریخ فلسفه در جهان (هند، چین، آفریقا، جهان اسلام) تاریخ فلسفه غرب و فلاسفه مهم، فلسفه اسلامی، رابطه فلسفه با کتابداری و اطلاع‌رسانی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند

۱. مفاهیم بنیادی فلسفه را تعریف کند و جایگاه آن را در شاخه‌بندی دانش‌های بشری مشخص سازد.
۲. فلسفه یونان (افلاطون، ارسطو و افلوپین) و سیر مختصر آن را بیان کند.
۳. تاریخ مختصر فلسفه هند، چین، آفریقا و ویژگی‌های آن‌ها را برشمارد.
۴. تاریخ فلسفه اسلامی و فلاسفه مهم جهان اسلام را معرفی کند.
۵. نقطه‌های عطف فلسفه در قرون وسطی و سیر مختصر آن را برشمارد و بیان کند.
۶. فلسفه‌های مهم دوره رنسانس تا عصر روشنگری (انسانگرایی، علم‌گرایی، شک‌گرایی، ثنویت، ماتریالیسم، ایدالیسم) را معرفی کند.
۷. فلسفه‌های مهم قرن ۱۹ (ایدالیسم مطلق، فلسفه‌های معطوف به اراده، پوزیتیویسم، پراگماتیسم) را معرفی کند.
۸. فلسفه‌های مهم قرن ۲۰ شامل پدیدارشناسی، هرمنوتیک، اگزیستانسیالیسم، اتمیسم منطقی، پوزیتیویسم منطقی، ناتوریالیسم، رالیسم، مدرنیسم و پست مدرنیسم را تعریف و معرفی کند.
۹. درباره یک فیلسوف یا فلسفه غرب یک مقاله به روش تحقیق کتابخانه‌ای تهیه کند.
۱۰. درباره یک فیلسوف یا فلسفه اسلامی یک مقاله تحقیقی به روش کتابخانه‌ای تهیه کند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

تعریف فلسفه و اهمیت آن - جایگاه آن در درخت علوم و دانش‌های بشری - رابطه فلسفه و کتابداری و اطلاع‌رسانی - فلسفه‌های چین، هند، آفریقا - فلسفه اسلامی (فارابی، ابن‌سینا، غزالی، سهروردی،

ملاصدرا) - فلسفه یونان - فلسفه قرون وسطی - فلسفه غرب در عصر رنسانس تا عصر روشنگری -
فلسفه غرب در قرن ۱۹ - فلسفه‌های مهم در قرن ۲۰

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی و آرایه مقاله

منابع اصلی درس:

۱. پاپکین، ریچارد استرول، آروم. کلیات فلسفه. ترجمه سیدجلال‌الدین مجتبوی. (چاپ هفتم). تهران: حکمت، ۱۳۸۰.
۲. فاختوری، حنا. تاریخ فلسفه در جهان اسلامی. ترجمه عبدالمحمد آیتی. (چاپ ششم) تهران: انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۱.
۳. کاپلستون، فردریک. تاریخ فلسفه. ترجمه سیدجلال‌الدین مجتبوی و دیگران. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی سروش، ۱۳۸۰.

کد درس: ۰۶

نام درس: زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۱)

پیش نیاز: زبان خارجی از دروس عمومی کد ۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ایجاد مهارت در خواندن و درک مفاهیم متون و منابع انگلیسی و خلاصه برداری ساده از متون به منظور آماده ساختن دانشجویان در فراگیری متون کتابداری و اطلاع رسانی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

- ۱) ساختار و واژگان زبان انگلیسی درست را از نادرست تمیز دهد و مشخص کند.
- ۲) متون مختلف را در سطح ۳۰۰۰ واژه متداول بخواند.
- ۳) رئوس مطالب خوانده شده را یادداشت کند.
- ۴) انواع مختلف مطالعه و اصول اولیه آن را برشمارد.
- ۵) از فرهنگ‌ها و دایره‌المعارف‌های زبان انگلیسی استفاده کند.
- ۶) یک متن انگلیسی در یکی از موضوع‌های کتابداری و اطلاع رسانی تهیه کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

مروری بر ساختار و واژگان زبان در حدود دبیرستان - خواندن متون مختلف در سطح ۳۰۰۰ واژه متداول - نحوه استفاده از فرهنگ‌ها و دانشنامه‌های انگلیسی - نحوه نوشتن رئوس مطالب - اصول و فنون مطالعه -

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمایش‌های هفتگی، متن تهیه شده و آزمون نهایی

منابع اصلی درس:

1. Bani Eghbal, Nahid. English for the students of Library and Information Science (1&2). Tehran: SAMT, 1999=1377
2. Jafarpur, A.A Basic course in Reading English for University Students. Mashad: Jahad Daneshgahi, Univ. of Mashad, 1983.
3. Harris, D. Reading Improvement Exercises. New Jersey: Princeton Hall,
4. Quirek, R. et al. A Comprehensive Grammar of the English Language. London: Longmans, 1990.
5. Swan, Michael. Practical English Usage. London: Oxford, 1982,

کد درس: ۰۷

نام درس: زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۲)

پیش نیاز: زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۱)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ایجاد مهارت در خواندن و درک مفاهیم متون و مفاهیم انگلیسی و خلاصه‌برداری به منظور آماده ساختن دانشجویان برای خواندن سریع و درک متون تخصصی رشته و خودکفایی در زمینه یافتن منابع مناسب درس

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

- (۱) ساختار و واژگان زبان انگلیسی درست را از نادرست تمیز دهد و مشخص کند.
- (۲) متون انگلیسی را با استفاده از اصول تندخوانی بخواند.
- (۳) از مطالب خوانده شده خلاصه‌برداری کند.
- (۴) متون تخصصی ساده را در سطح ۳۰۰۰ واژه به بالا بخواند.
- (۵) تمرین‌های ساده جهت معادل‌سازی واژگان تخصصی ساده را انجام دهد.
- (۶) یک متن انگلیسی در یکی از موضوع‌های رشته تهیه کند.
- (۷) سایت‌های اینترنتی مناسب برای یافتن متون و منابع مربوط به درس را برشمارد و اصطلاحات را در این سایت‌ها مشخص کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

تمرین الگوهای پیچیده ساختاری در قالب متون تخصصی ساده در رشته - شناخت و استفاده از واژگان تخصصی ساده در قالب متون مربوط در سطح ۳۰۰۰ واژه به بالا - اصول تندخوانی - اصول خلاصه‌نویسی - تمرین‌های ساده جهت معادل‌سازی واژگان تخصصی ساده - معرفی سایت‌های اینترنتی مرتبط با درس

شیوه ارزشیابی دانشجو: آزمایش‌های هفتگی، تهیه یک متن و آزمون نهایی

منابع اصلی درس:

۱- واژه‌نامه‌ها و دایره‌المعارف‌های معتبر کتابداری و اطلاع‌رسانی

- 2- Comprehensive Grammar of English Language. 2 vols.
- 3- Insight into IELTS
- 4- Let's Write English. Book 1 & 2.
- 5- Modern English: A Practical Reference Guide. By Frank Marcella. 1993.
- 6- Study Skills.

کد درس: ۰۸

نام درس: زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۳)

پیش نیاز: زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۲)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ایجاد مهارت در خواندن و درک مفاهیم و متون انگلیسی و خلاصه برداری و ترجمه متون تخصصی به منظور آماده ساختن دانشجویان برای درک و ترجمه متون تخصصی مربوط

شرح درس:

دانشجو باید بتواند در پایان نیمسال

۱. ساختار و واژگان زبان انگلیسی درست از نادرست را تمیز دهد و متمایز کند.
۲. متون مختلف انگلیسی عمومی و تخصصی در رشته را به درستی و سریعاً بخواند.
۳. از متون عمومی و تخصصی خلاصه برداری کند.
۴. متون ساده تخصصی انگلیسی را به فارسی ترجمه کند.
۵. لیستی از منابع چاپی و اینترنتی جستجو شده در یک موضوع کتابداری و اطلاع‌رسانی تهیه کند.
۶. یک مقاله کوتاه در یکی از موضوع‌های رشته تهیه کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

تمرین الگوهای پیچیده ساختاری در قالب متون تخصصی رشته - تمرین اصول و فنون تندخوانی و خلاصه برداری - ترجمه متون ساده انگلیسی و متون نیمه تخصصی به فارسی و اصول آن - اصول اولیه تهیه یک مقاله انگلیسی - آشنایی با سایت‌ها و منابع اینترنتی مربوط

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمایش‌های هفتگی، تهیه یک متن و آزمون نهایی

منابع اصلی درس:

1. Bani Eghbal, Nahid. English for the students of Library and Information Science (1&2). Tehran. SAMT, 1999=1377
2. Jafarpur, A.A Basic course in Reading English for University Students. Mashad: Jahad Daneshgahi, Univ. of Mashad, 1983.
3. Harris, D. Reading Improvement Exercises. New Jersey: Princeton Hall,
4. Quirck, R. et al. A Comprehensive Grammar of the English Language. London: Longmans, 1990.
5. Swan, Michael. Practical English Usage. London: Oxford, 1982,

کد درس: ۰۹

نام درس: زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۴)

پیش نیاز: زبان انگلیسی و متون اختصاصی (۳)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ایجاد مهارت در خواندن، درک، ترجمه و خلاصه‌برداری متون تخصصی

شرح درس:

دانشجو باید بتواند در پایان نیمسال

۱. ساختار و واژگان زبان انگلیسی درست را از نادرست تشخیص دهد.
۲. متون تخصصی را به درستی و سریعاً بخواند.
۳. از متون تخصصی خلاصه‌برداری کند.
۴. متون تخصصی را ترجمه کند.
۵. یک مقاله کوتاه در یکی از زمینه‌های رشته با استفاده از منابع اینترنتی بنویسد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

تمرین الگوهای پیچیده ساختاری در قالب متون تخصصی رشته - تمرین اصول و فنون تندخوانی و خلاصه‌برداری - ترجمه متون تخصصی به فارسی و اصول تهیه مقاله انگلیسی

شیوه و ارزشیابی دانشجو:

آزمایش‌های هفتگی، تهیه یک متن و آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

1. Baily, Edward P. The Practical Writer with Readings. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart & Winston, 1989.
2. Bani Eghbal, Nahid. English for the students of Library and Information Science (1&2). Tehran. SAMT, 1999=1377
3. Jafarpur, A.A Basic course in Reading English for University Students. Mashad: Jahad Daneshgahi, Univ. of Mashad, 1983.
4. Harris, D. Reading Improvement Exercises. New Jersey: Princeton Hall,
5. Quirck, R. et al. A Comprehensive Grammar of the English Language. London: Longmans, 1990.
6. Swan, Michael. Practical English Usage. London: Oxford, 1982,

نام درس: کتابخانه و کتابداری و اطلاع‌رسانی

کد درس: ۱۰

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی و جایگاه رشته و حرفه در ایران و جهان

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱. ماهیت رشته علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی و رابطه آن را با دیگر رشته‌های دانش بشری مشخص سازد.
۲. تاریخ تحول کتابخانه و کتابداری را با تاکید بر نقاط عطف آن بازگوید.
۳. وجوه اشتراک و افتراق انواع کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را برشمارد.
۴. کارکردهای کتابداری و اطلاع‌رسانی را برشمرد و رابطه آنها را توضیح دهد.
۵. موانع و مشکلات ذخیره و بازیابی اطلاعات را برشمارد.
۶. یک الگوی چرخه اطلاعات را در یک سیستم اطلاع‌رسانی ترسیم کند.
۷. مبانی نظری آموزش و ارتباط را در این رشته توضیح دهد.
۸. درباره یک جنبه کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایران یک مقاله بنویسد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت)

تقسیم‌بندی علوم (طبیعی / اجتماعی، تجربی/غیرتجربی، مادر و کاربردی) - مفاهیم بنیادی مثل کتاب، کتابخانه، کتابدار، کتابداری و اطلاع‌رسانی - تاریخ تحول کتابخانه‌ها و کتابداری - انواع رسانه‌های گروهی - وجوه اشتراک و افتراق انواع کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی - کارکردهای کتابداری و اطلاع‌رسانی - فرق کتابداری و اطلاع‌رسانی - فرق کتابخانه دیجیتال، الکترونیکی و مجازی - مبانی نظریه آموزشی و ارتباطی در کتابخانه‌ها و وضعیت مبانی نظری در کتابداری و اطلاع‌رسانی - شرایط حرفه - وضعیت کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایران از آغاز تاکنون.

ارکان کتابداری: مجموعه‌سازی، سازماندهی دانش، اشاعه اطلاعات، مدیریت

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون‌های کوتاه در طول نیمسال و آزمون نهایی و کار عملی (ارایه مقاله)

منابع اصلی درس:

- ۱- آرمز، ویلیام. کتابخانه‌های دیجیتال. ترجمه زهیر حیاتی و هاجر ستوده. تهران: کتابدار، ۱۳۸۰.
- ۲- ابرامی، هوشنگ. شناختی از دانش شناسی. تهران: کتابدار، ۱۳۷۸.
- ۳- اسلوین، جیمز. اینترنت و جامعه. ترجمه عباس گیلوری و علی رادباوه. تهران: کتابدار، ۱۳۸۰.
- ۴- باد، جان. ارتباط شناسی و کتابداری. ترجمه محبوبه مهاجر و نورالله مرادی. تهران: سروش، ۱۳۷۷.
- ۵- سروش، عبدالکریم. در تفرج صنع: گفتارهایی در مقولات اخلاق، صنعت و علم انسانی. تهران: سروش، عبدالکریم. علم چیست فلسفه چیست؟ تهران: صراط،
- ۷- سلطانی، شیفته. خودآموزی یا چگونه یک کتابخانه کوچک بسازیم. ویرایش ۴. تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۷۷.
- ۸- مبانی، تاریخچه و فلسفه علم اطلاع‌رسانی. گردآورنده علیرضا بهمن‌آبادی. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۸۱.
- ۹- مزینانی، علی. کتابخانه و کتابداری. تهران: سمت، ۱۳۷۹.
- ۱۰- لارج، آنرو. جستجوی اطلاعات: اصول و مهارت‌ها. ترجمه زاهد بیگدلی. تهران: کتابدار، ۱۳۸۲.
- ۱۱- هیل، مایکل. تاثیر اطلاعات بر جامعه: بررسی ماهیت، ارزش و کاربرد اطلاعات. ترجمه محسن نوکاریزی. تهران: چاپار، ۱۳۸۱.

پیش‌نیاز: کتابخانه و کتابداری و اطلاع‌رسانی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با مسائل و شیوه‌های انتخاب مواد کتابخانه و روش‌های سفارش و تهیه مواد کتابخانه‌ای با تاکید بر جنبه‌های عملی آن

شرح درس:

دانشجو در آخر نیمسال باید بتواند:

- انواع کتابخانه‌ها، جامعه کتابخانه، دنیای نشر و ناشران (داخلی و خارجی) را توضیح دهد.
- اصول و روش‌های انتخاب انواع مواد کتابخانه را برشمارد و تعریف کند.
- مراحل تهیه انواع مواد کتابخانه را برشمارد و تعریف کند.

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

الف) نظری: ۳۴ ساعت

۱- انتخاب

- انواع کتابخانه‌ها و انواع مواد کتابخانه‌ای، جامعه کتابخانه، شناخت دنیای نشر و ناشران (ناشران داخلی و ناشران خارجی با تاکید بر ناشران پزشکی)
- روش‌های ذهنی و عینی گزینش مواد، شرکت‌کنندگان در انتخاب مواد، نقش کتابدار در انتخاب، خط‌مشی انتخاب، وجین و سانسور

۲- سفارش و تهیه

- شیوه‌های تهیه منابع (داخلی و خارجی)، خرید مبادله، اهداء، واسپاری، مجانی
- خرید متمرکز، غیرمتمرکز، نیمه متمرکز
- خرید مستقیم از ناشر، خرید از طریق کارگزار
- شناخت و ارزیابی کارگزاران (داخلی و خارجی)
- آشنایی با پروفرما اینویس. Proforma Invoices.

آشنائی با قانون صادرات و واردات مواد کتابخانه‌ای
 آشنائی با قوانین و مقررات بانکی: شامل اعتبار اسنادی، حواله
 آشنائی با فرم ثبت سفارش و اعتبار اسنادی، بیمه و حمل و نقل و قوانین گمرکی
 آشنائی با نمایشگاه‌های کتاب داخلی و خارجی
 آشنائی با کارگزاران تهیه کپی مقالات در دنیا
 آشنائی با وبسایت‌هایی که از طریق آنها می‌توان اطلاعات مواد کتابخانه‌ای را کسب و کنترل نمود.
 آشنائی با تجارت الکترونیک در رابطه با خرید مواد کتابخانه‌ای
 آشنائی مختصر با نشریات ادواری و مسائل خاص آنها در انواع کتابخانه‌ها
(ب) عملی: (۳۴ ساعت)

آشنائی با کارگزاران داخلی و نمایشگاه‌های کتاب در ایران
 نحوه محاسبه و بررسی قیمت یک پروفرما/اینویس با لیست قیمت

شیوه ارزشیابی دانشجویی:

آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

- ۱- چاپمن، لیز. خرید کتاب برای کتابخانه ترجمه جلال رحیمیان، عبدالرسول جوکار. / شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۷۹.
- ۲- محسنی، حمید. سفارش و خدمات تحویل مدرک ویراستار رزیتا بهزادی. / تهران: نشر کتابدار، ۱۳۷۷.
- ۳- محسنی، حمید. انتخاب منابع اطلاعاتی ویراستار رزیتا بهزادی. / تهران: نشر کتابدار، ۱۳۷۷.
- ۴- دیانی، محمدحسین، مجموعه‌سازی و فراهم‌آوری در کتابخانه‌ها. اهواز: دانشگاه شهید چمران، ۱۳۷۷.
- ۵- گاردنر، ریچارد ک. مجموعه‌سازی ترجمه اسدالله آزاد. / مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۷۶.
- ۶- فتاحی، رحمت‌الله: مدیریت نشریه‌های ادواری یزدان منصوریان. / تهران: دبیزش، ۱۳۸۱.

Collection Development in The Electronic Environment: edited by sul. H. Lee.- New York: Haworth, 1999.

Guide to Collection Development and Management Administration, Organization, and Staffing. – London, Scarecrow, 2001.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس:

آشنائی با فن ماشین‌نویسی فارسی با ماشین تحریر و رایانه در محیط Word و شیوه نوشتن برگه‌های فهرست‌نویسی فارسی و انواع فرم‌های کتابخانه و نامه‌های اداری در محیط Word

شرح درس:

۱. دانشجو باید در آخر ترم بتواند با دقت، نظم، مهارت و سرعتی که معیار پذیرش یک ماشین‌نویس حرفه‌ای است تایپ نامه‌ها و انواع فرم‌های کتابخانه را انجام دهد.

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

- آشنائی با ماشین تحریر، تاریخچه مختصر از رایانه و معرفی قسمت‌های مختلف آن.
- آشنائی با صفحه کلید، آشنایی با ویندوز
- آشنائی کامل با امکانات مختلف واژه‌پرداز Word
- تایپ نامه‌های اداری، سفارشات خرید، صورت‌حساب‌ها، برگ‌های فهرست‌نویسی در محیط Word

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهائی بصورت امتحان عملی

منابع اصلی درس:

بعلت عملی بودن درس، منابع توسط استاد تعیین می شود.

کد درس: ۱۳

نام درس: واژه‌پردازی (۲)

پیش نیاز: واژه‌پردازی (۱)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس:

آشنائی با فن ماشین‌نویسی لاتین، شیوه نوشتن برگه‌های فهرست‌نویسی لاتین و انواع فرم‌های کتابخانه و نامه‌های اداری لاتین در محیط Word آشنائی کامل با نرم‌افزارهای مختلف جهت ورود داده‌های اطلاعات، تجزیه و تحلیل داده‌ها در هر برنامه و استخراج داده‌ها

شرح درس:

دانشجو باید در آخر ترم بتواند با دقت، نظم، مهارت و سرعتی که معیار پذیرش یک ماشین نویس حرفه‌ای است، تایپ نامه‌ها و انواع فرم‌های کتابخانه (به لاتین) را انجام دهد. دانشجو باید بتواند با نرم‌افزارها و دیسک‌های فشرده نوری و اینترنت آشنائی کامل پیدا نموده و داده‌ها را در محیط‌های آنها وارد و استخراج نماید.

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

- آشنائی و کار عملی با نرم‌افزارهای اکسل، Spss، Power Point، اینترنت و غیره
- ورود داده‌ها به نرم‌افزارها، تجزیه و تحلیل داده‌ها در هر یک و استخراج نتایج تجزیه و تحلیل‌ها

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهائی بصورت امتحان عملی

منابع اصلی درس:

بعلت عملی بودن درس، منابع توسط استاد تعیین می شود.

نام درس: مرجع‌شناسی عمومی فارسی

کد درس: ۱۴

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با انواع منابع مهم مرجع‌شناسی و ایجاد مهارت لازم در استفاده از آنها
پاسخگویی به سئوالات مرجع با استفاده از منابع فارسی

شرح درس:

دانشجویان در پایان نیمسال باید بتوانند:

برخی از مفاهیم و روشهای مرجع را معرفی کند

تاریخچه مراجع فارسی قبل و بعد از اسلام را تعریف کند

منابع مرجع فارسی را ارزیابی کند

سئوالات را با استفاده از منابع مرجع فارسی را پاسخگو باشد.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

تعریف مفاهیم مرجع، زنجیره اطلاعاتی، منابع ردیف اول و دوم و سوم، خدمات مرجع، انواع منابع
مرجع، فرهنگنامه‌ها (تاریخچه در ایران قبل و بعد از اسلام) دایره‌المعارف‌ها (دانشنامه‌ها)، تاریخچه،
ارزیابی، شبه دایره‌المعارف‌ها، (تاریخچه ارزیابی)، سرگذشت نامه (تاریخچه و ارزیابی)، منابع
جغرافیایی (تاریخچه و ارزیابی)، کتابشناسی‌ها و انواع آن (تاریخچه و ارزیابی).

پاسخگویی سئوالات از طریق استفاده از منابع معرفی شده و نوشتن اطلاعات بصورت پانویس و
کتابنامه، همچنین معرفی چند منبع مهم الکترونیک CD-Rom فارسی و مقایسه آن با فرم چاپی

روش ارزشیابی دانشجویان:

تمرین‌های هفتگی کلاسی، ارزیابی منابع توسط دانشجویان آزمون نهایی از مفاهیم نظری

منابع اصلی درس:

۱- مرادی، نورالله. مرجع‌شناسی. خدمات و مواد. تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۷۲.

۲- ماهیار، عباس. مرجع‌شناسی ۱. تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۶۹.

- ۳- جهودا، جerald. شیک براوناگل، جودیت. مبانی مرجع؛ محمدحسین دیانی.
- عبدالحمید، معرفزاده. ویراستار اسدالله آزاد. - مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۷۰.
- ۴- مهرداد، جعفر. مقدمه ای به خدمات مرجع عمومی. شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۶۹.

نام درس: مرجع‌شناسی لاتین

کد درس: ۱۵

پیش‌نیاز: مرجع‌شناسی عمومی فارسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با انواع منابع مرجع اصلی عمومی در زبان انگلیسی و ایجاد مهارت لازم در استفاده از منابع انگلیسی.

پاسخگویی به سئوالات مرجع با استفاده از منابع انگلیسی

شرح درس:

دانشجویان در پایان نیمسال باید بتوانند:

- ۱- کاربردهای منابع مرجع لاتین در کتابخانه‌ها را تعریف کند.
- ۲- تاریخچه مراجع لاتین در غرب را معرفی کند و منابع انگلیسی را ارزیابی کند.
- ۳- برخی قسمت‌های کتاب Katz را ترجمه کند.
- ۴- مفاهیم مرجع در زبان انگلیسی را تعریف کند.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

معرفی انواع منابع مرجع عمومی انگلیسی (فرهنگنامه‌ها، دانشنامه‌ها، منابع شبه دایره‌المعارف، سرگذشت‌نامه، منابع جغرافیائی و کتابشناسی‌ها و انواع آنها، تاریخچه منابع مرجع انگلیسی در غرب و جهان و ارزیابی هر کدام از منابع

پاسخگویی به سئوالات با استفاده از منابع معرفی شده و نوشتن اطلاعات بصورت پانویس و کتابنامه، همچنین معرفی چند منبع مهم بصورت CD-Rom فارسی و مقایسه آن با فرم چاپی

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

تمرین‌های هفتگی در کلاس، ارزیابی منابع توسط دانشجویان، آزمون نهائی از مفاهیم نظری

منابع اصلی درس:

- ۱- مرادی، نورالله. مرجع‌شناسی. خدمات و مواد. تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۷۲.
- 2- Katz, William. Introduction to Reference work. 7th ed. New York: Mc Graw-Hill, 2002, 2Vols.

نام درس: سازماندهی دانش (۱)

کد درس: ۱۶

پیش نیاز: کتابخانه و کتابداری و اطلاع‌رسانی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم بنیادی سازماندهی دانش و سازماندهی مواد و ایجاد مهارت‌های جستجو در منابع و آشنایی مقدماتی با فهرست‌نویسی توصیفی و موضوعی با استفاده از قواعد آنگلوآمریکن، سرعنوان‌های موضوعی فارسی و اصطلاحنامه پزشکی فارسی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱. مفاهیم مربوط به اطلاعات، دانش، مواد، انواع کتاب، و سازماندهی آن‌ها را تعریف و تفاوت‌ها را برشمارد.
۲. اصول فهرست‌نویسی و رابطه آن را با مستندسازی تعریف کند.
۳. تاریخ مختصر فهرست‌نویسی و رده‌بندی را بیان کند.
۴. منابع جستجوی چاپی و ماشینی و ابزارهای مهم سازماندهی مواد را برشمارد.
۵. مواد چاپی شامل کتاب و مجله را در منابع ماشینی جستجو کند.
۶. اجزاء کتاب و اصطلاحات فهرست‌نویسی توصیفی را تعریف کند.
۷. کتاب‌های فارسی و انگلیسی را براساس حوزه‌های هشتگانه فهرست‌نویسی توصیفی آنگلوآمریکن فهرست کند.
۸. اصطلاحات فهرست‌نویسی موضوعی را تعریف کند.
۹. کتاب‌های فارسی را براساس سرعنوان‌های موضوعی فارسی و اصطلاح‌نامه پزشکی فارسی فهرست کند.

رئوس مطالب: (۸۵ ساعت)

تعریف مفاهیم مربوط به اطلاعات، دانش، داده، مواد و انواع کتاب - اصول فهرست‌نویسی و نقش مستندها - بیان تصویری فرایندهای سازماندهی مواد - تاریخ مختصر سازماندهی مواد در نظام‌های دستی و ماشینی - معرفی ابزارهای فهرست‌نویسی توصیفی و تحلیلی دستی و ماشینی - اصول و

نکات بازیابی مواد در مجموعه - منابع جستجوی چاپی و ماشینی (پایگاه‌های اطلاعاتی و نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای) - معرفی قواعد آنگلوآمریکن با تاکید بر قواعد عمده در فصل ۱ و ۲ - فهرست‌نویسی توصیفی براساس حوزه‌های هشتگانه آنگلوآمریکن - مستندها - معرفی اصطلاحنامه پزشکی فارسی و سرعنوان‌های موضوعی فارسی - بازید از یک کتابخانه مجهز

شیوه ارزشیابی دانشجو:

کار کلاسی ۴۰٪ و آزمایش نهایی (۶۰٪) شامل یک سوم مباحث نظری و دوسوم مباحث عملی

منابع اصلی درس:

۱. چان، لوییس مای. فهرست‌نویسی و رده‌بندی. مترجمان زهیر حیاتی و هاجر ستوده. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۷۹.
۲. رهادوست، فاطمه و دیگران. اصطلاحنامه پزشکی فارسی. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۷.
۳. سلطانی، پوری. خدمات فنی. تهران: کتابخانه ملی ایران، (آخرین ویرایش).
۴. سرعنوان‌های موضوعی فارسی. ویرایش سوم. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۵. سلطانی، شیفته. خودآموز کتابداری یا چگونه یک کتابخانه کوچک بسازیم. تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۷۷.
۶. فتاحی، رحمت‌الله. فهرست‌نویسی: اصول و روش‌ها. ویرایش ۳. مشهد: دانشگاه فردوسی، ۱۳۷۹.
۷. قواعد فهرست‌نویسی آنگلوآمریکن. ترجمه رحمت‌الله فتاحی. مشهد: آستان قدس، ۱۳۷۱.

نام درس: سازماندهی دانش (۲)

کد درس: ۱۷

پیش نیاز: سازماندهی دانش (۱)

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با فهرست‌نویسی توصیفی با تاکید بر قواعد آنگلوآمریکن، و فهرست‌نویسی تحلیلی با استفاده از سرعنوان‌های موضوعی کنگره (LCSH) و سرعنوان‌های موضوعی پزشکی (MeSH) و طرح رده‌بندی کنگره (رده‌های A,B,H,L,Q,Z) و تهیه گزارش و خط‌مشی سازماندهی یک کتابخانه

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱. انواع تک‌نگاشت‌های فارسی و انگلیسی را براساس قواعد فهرست‌نویسی آنگلوآمریکن و دستنامه کتابخانه ملی ایران فهرست کند.
۲. تک‌نگاشت‌های فارسی و انگلیسی را با استفاده از سرعنوان‌های موضوعی کنگره LCSH و سرعنوان‌های موضوعی پزشکی فارسی و MeSH و طرح رده‌بندی کنگره فهرست کند.
۳. تفاوت‌های هدف، ساختار و ارجاع‌های سرعنوان‌های موضوعی کنگره و MeSH برشمارد.
۴. منابع پزشکی را در پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی جستجو کند.
۵. یک گزارش و یک خط‌مشی ساده برای سازماندهی یک کتابخانه تهیه کند.

رئوس مطالب: (۸۵ ساعت)

جستجوی منابع پزشکی در پایگاه‌های اطلاعاتی منابع پزشکی - ویژگی‌های توصیفی منابع پزشکی و تفاوت آن‌ها با شیوه‌های متداول در منابع کتابخانه کنگره - قواعد تعیین سرشناسه در قواعد فهرست‌نویسی آنگلوآمریکن و دستنامه فهرست‌نویسی کتابخانه ملی - معرفی سرعنوان‌های موضوعی کنگره LCSH و سرعنوان‌های موضوعی پزشکی MeSH و طرح رده‌بندی کنگره LCC - اصول تهیه گزارش کتابخانه و خط‌مشی سازماندهی مواد - بازدید از یک کتابخانه مجهز در یکی از شاخه‌های علوم پزشکی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

کار در کلاس ۴۰٪ و آزمایش نهائی (۶۰٪) شامل یک سوم مباحث نظری و دو سوم مباحث عملی

منابع اصلی درس:

منابع اصلی انگلیسی

قواعد فهرست‌نویسی آنکلوآمریکن ACCR2

سرعنوان‌های موضوعی کنگره LCSH

سرعنوان‌های موضوعی پزشکی MeSH

طرح رده‌بندی کنگره (رده‌های A,B,H,L,Q,Z)

منابع اصلی فارسی

۱. چان، لوییس مای. راهنمای ایمرات بر رده‌بندی کتابخانه کنگره. ترجمه رحیم شاهگلی. تبریز: دانشگاه تبریز. ۱۳۷۴.
۲. رهادوست، فاطمه. اصطلاحنامه پزشکی فارسی. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۷.
۳. صدیق بهزادی، ماندانا. دستنامه فهرست‌نویسی توصیفی کتابخانه ملی ایران. (آخرین ویرایش).
۴. کتابخانه ملی ایران. فهرست مستند مشاهیر و مولفان. (آخرین ویرایش)
۵. بهنام، مهوش. فهرست مستند سازمان‌های دولتی ایران. (ویرایش ۳) مرکز مدارک علمی ایران (زیر چاپ).

نام درس: سازماندهی دانش (۳)

کد درس: ۱۸

پیش نیاز: سازماندهی دانش (۲)

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با گسترش‌های فارسی کنگره، طرح رده‌بندی دیویی و گسترش‌های فارسی دیویی، و طرح رده‌بندی NLM، سازماندهی ادواری‌ها و فهرست پیوسته (OPAC)

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱. کاربردها و ارجاعات سرعنوان‌های موضوعی فارسی و اصطلاحنامه پزشکی فارسی را مقایسه کند. و تفاوت این دو سرعنوان را توضیح دهد.
۲. تک‌نگاشت‌ها و ادواری‌ها را با استفاده از اصطلاحنامه پزشکی فارسی و MeSH و طرح رده‌بندی NLM فهرست کند.
۳. تک‌نگاشت‌ها و ادواری‌ها را با استفاده از سرعنوان‌های موضوعی فارسی، سرعنوان‌های موضوعی کنگره و طرح رده‌بندی کنگره و گسترش‌های فارسی کنگره فهرست کند.
۴. تک‌نگاشت‌ها و ادواری‌ها را با استفاده از سرعنوان‌های موضوعی کنگره، طرح رده‌بندی دیویی و گسترش‌های فارسی آن فهرست کند.
۵. خط‌مشی سازماندهی مواد یک کتابخانه دانشگاهی علوم پزشکی را تهیه کند.

رئوس مطالب (۸۵ ساعت)

تفاوت‌های فرایند رده‌بندی و تعیین سرعنوان موضوعی - تفاوت‌های اصطلاحنامه و سرعنوان موضوعی - تفاوت سازماندهی مواد و نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی - طرح رده‌بندی کنگره و گسترش‌های فارسی آن - طرح رده‌بندی دیویی با تاکید بر رده ۶۰۰ و کلیات و گسترش‌های فارسی آن - سازماندهی ادواری‌ها - سازماندهی تک‌نگاشت‌ها و ادواری‌های با استفاده از اصطلاحنامه پزشکی فارسی، طرح رده‌بندی NLM و MeSH - بازدید از یک OPAC در یک کتابخانه مجهز پزشکی

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

کار در کلاس (۴۰٪) و آزمایش نهائی (۶۰٪) شامل یک سوم مباحث نظری و دوسوم مباحث عملی

منابع اصلی درس:

منابع اصلی انگلیسی

۱. طرح رده‌بندی دیویی

۲. طرح رده‌بندی کنگره

۳. طرح رده‌بندی NLM

منابع اصلی فارسی

۱. دیویی، ملویل. خلاصه رده‌بندی دیویی و نمایه نسبی. ترجمه سیدابراهیم عمرانی. تهران: انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۷۳.

۲. رهادوست، فاطمه. اصطلاحنامه پزشکی فارسی. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۷.

۳. کتابخانه ملی ایران. گسترش‌های فارسی طرح رده‌بندی کنگره (اسلام، تاریخ ایران، ادبیات ایرانی)

۴. کتابخانه ملی ایران گسترش‌های فارسی طرح رده‌بندی دیویی (زبان و ادبیات، تاریخ ایران، جغرافیای ایران)

کد درس: ۱۹

نام درس: سازماندهی دانش (۴)

پیش نیاز: سازماندهی دانش (۳)

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با سازماندهی منابع اینترنتی و مواد دیداری شنیداری، ویژگی‌های سازماندهی منابع فارسی و مسائل فنی و مدیریتی سازماندهی مواد پزشکی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱. منابع اینترنتی را سازماندهی کند.
۲. مواد دیداری شنیداری را سازماندهی کند.
۳. ویژگی‌ها و مشکلات سازماندهی منابع فارسی را از جهات گوناگون (مستند اسامی اشخاص و سازمان‌ها و نشانه مؤلف) برشمارد، و توضیح دهد.
۴. خطمشی سازماندهی مواد برای انواع مواد (چاپی، الکترونیکی، دیداری شنیداری و اینترنتی) تهیه کند.
۵. خطمشی برای تجدید یا تغییر رده‌بندی از کنگره به NLM تهیه کند.

رئوس مطالب: (۸۵ ساعت)

ابرداده‌ها - انواع قواعد فهرست‌نویسی توصیفی منابع اینترنتی - قواعد فهرست‌نویسی مواد دیداری شنیداری - قواعد مهم فصل‌های ۵ و ۶ و ۷ و ۸ انگلوآمریکن - منابع فارسی و مسایل خاص آن در مستندسازی (اسامی اشهر - سازمان‌ها - گسترش‌ها - نشانه مؤلف) - کتابشناسی ملی ایران - اصول، مشکلات و راهکارهای تجدید یا تغییر رده‌بندی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

کار در کلاس (۴۰٪) و آزمایش نهائی (۶۰٪) شامل یک سوم مباحث نظری و دوسوم مباحث عملی

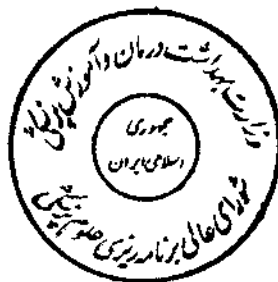
منابع اصلی درس:

منابع اصلی فارسی

۱. سیبلی، برندا پاریس. فهرست‌نویسی منابع اینترنت: سازماندهی وب در کتابخانه‌های محلی و فراسوی آن. ترجمه محسن حاجی زین‌العابدینی. علوم اطلاع‌رسانی، دوره شانزدهم، شماره ۳ و ۴.
۲. حاجی زین‌العابدینی، محسن. بررسی مسایل فهرست‌نویسی منابع اینترنتی و آرایه دستنامه پیشنهادی برای کتابخانه‌های ایران. (پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۸۱).
۳. کتابخانه ملی ایران. فهرست مستند مشاهیر و مولفان. (مقدمه)
۴. بهنام، مهوش. فهرست مستند سازمان‌های دولتی تهران: مرکز مدارک علمی ایران (زیر چاپ)
۵. کتابشناسی ملی ایران. (بر روی دیسک فشرده)

منابع اصلی انگلیسی

6. AACR2 (latest edition)
7. Campbell, D. Grant & Joseph P. "Cataloging Internet resources". May 1997. [Online] <http://infoweb.magi.com/mmelick/it97may.hum>. [9 June 2001].
8. "Dublin core metadata and the cataloging rules". 1998. [Online]. [18 Sep. 2001]. <http://www.libraries.psu.edu/iasweb/personal/Jcca/dublin/dcreport.html>

آشنا ساختن دانشجویان با مبانی نظری مارک (یونی مارک و مارک ایران)، اصول و راهکارهای نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی به ویژه نقش اصطلاحنامه در نمایه‌سازی، همچنین سازماندهی مواد پزشکی در سطح پیشرفته و مدیریت سازماندهی مواد در یک کتابخانه بیمارستانی و دانشگاهی علوم پزشکی با انواع منابع الکترونیکی و چاپی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱. فلسفه، هدف، تاریخچه و کاربرد مارک را توضیح دهد.
۲. مقالات چند مجله پزشکی فارسی را نمایه‌سازی کند.
۳. برای یک کتابخانه بیمارستانی با انواع مواد چاپی و الکترونیکی فلوجارت سازماندهی تهیه کند.
۴. برای یک کتابخانه دانشگاهی علوم پزشکی با انواع مواد چاپی و الکترونیکی فلوجارت سازماندهی تهیه کند.
۵. از یک کتابخانه علوم پزشکی واقعی بازدید کرده یک برنامه کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت برای آن تهیه کند.
۶. برای یک کتابخانه واقعی علوم پزشکی خط‌مشی سازماندهی تهیه کند.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت)

تاریخچه و سیر تحول مارک در کشورهای پیشرفته و مارک ایران - اصول و راهکارهای نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی - نقش اصطلاحنامه در ذخیره و بازیابی اطلاعات پزشکی - اصول مدیریتی سازماندهی مواد (تدوین گزارش فعالیت‌ها، نمودارهای آماری در بخش سازماندهی) - اصول تهیه فلوجارت و فرم‌های گوناگون مربوط به فرایند سازماندهی (مثل کاربرگ‌های دستی و ماشینی) - اصول تهیه گزارش سازماندهی اطلاعات در یک کتابخانه و برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت، میان مدت و بلند مدت -

مروری بر تاریخچه سازماندهی دانش از آغاز تاکنون و موقعیت سازماندهی اطلاعات و دانش در قرن بیست و یکم

روش ارزشیابی دانشجو:

کار در کلاس (۴۰٪) و آزمایش نهائی (۶۰٪) شامل یک سوم مباحث نظری و دوسوم مباحث عملی

منابع اصلی درس:

۱-سلطانی، پوری و دیگران. مارک ایران. کتابخانه ملی ایران، ۱۳۸۰.

۲-کوکبی، مرتضی. (پایان نامه دکترا)

3-Hsieh-Yee, Ingrid. Organizing Audiovisual and Electronic Resources for Access; a Cataloging Guide. Englewood, Colo.: Libraries Unlimited, c 2000.

کد درس: ۲۱

نام درس: مرجع‌شناسی تخصصی پزشکی

پیش‌نیاز: مرجع‌شناسی لاتین

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنائی با منابع مرجع ردیف دوم در رشته پزشکی و علوم وابسته

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱- منابع ردیف دوم مرجع (کتابنامه‌ها، نمایه‌نامه‌ها، چکیده‌نامه‌های چاپی در رشته پزشکی و علوم وابسته) را معرفی کند.

۲- مهمترین کتاب‌های درسی دوره‌های تخصصی پزشکی و علوم وابسته را معرفی کند.

۳- مهمترین نشریات ادواری، پایگاه‌های اطلاعاتی و وبسایت‌های مهم مربوط به پزشکی و علوم وابسته را معرفی کند.

رئوس مطالب: (۸۵ ساعت)

منابع ردیف دوم مرجع شامل: کتابنامه‌ها، نمایه‌نامه‌ها، چکیده‌نامه‌های چاپی مهم در رشته پزشکی و علوم وابسته (پرستاری، رادیولوژی، داروسازی، مدیریت بیمارستان، بهداشت...) - مهمترین کتاب‌های درسی دوره‌های تخصصی و عمومی پزشکی علوم وابسته - مهمترین نشریات ادواری مربوط به دوره‌های تخصصی و عمومی پزشکی و علوم وابسته - پایگاه‌های اطلاعاتی Online و CD-Rom منابع چاپی فوق و کار عملی با تعدادی از آنها - وبسایت‌های مهم مربوط به پزشکی و علوم وابسته و کار عملی با آنها

روش ارزشیابی دانشجو: آزمون‌های شفاهی کلاسی، امتحان میان ترم، امتحان پایان نیمسال،

معرفی عملی منابع در طول نیمسال

منابع اصلی درس:

۱- مرادی، نورالله، مرجع‌شناسی. تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۷۲.

۲- ماهیار، عباسی: مرجع‌شناسی ۱. تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۶۹.

۳- جنریش، الاین زارجیا؛ جنریش، ادوارد جی، مرجع شناسی. ترجمہ محمد حسین دیانی، عبدالحمید معرفزادہ، - اہواز: دانشگاه شهید چمران، ۱۳۷۳.

4-Katz, William A.: Introduction to Reference Work.- 8th. ed.- Boston: McGraw-Hill, 2002. 2 Vols.

5-Manual of Online Search Strategies. edited by C.J.Armstrong, and Andrew Large. - 3rd ed.- Hampshire: Gower,2001.

کد درس: ۲۲

نام درس: مرجع‌شناسی تخصصی علوم و فنون

پیش‌نیاز: مرجع‌شناسی لاتین

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با منابع مرجع ردیف دوم در رشته‌های علوم و فنون (علوم پایه، فنی و مهندسی، کشاورزی...)

شرح درس

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

- ۱- منابع ردیف دوم مرجع را در رشته‌های علوم پایه مثل فیزیک، شیمی، ریاضی و غیره معرفی کند.
- ۲- مهمترین کتاب‌های درسی را در زمینه علوم پایه معرفی کند.
- ۳- مهمترین نشریات ادواری را در زمینه علوم پایه معرفی کند.
- ۴- مهمترین پایگاه‌های اطلاعاتی را در موضوع‌های بالا معرفی کند.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

منابع ردیف دوم مرجع شامل: کتابنامه‌ها، نمایه‌نامه‌ها، چکیده‌نامه‌های چاپی مهم در رشته‌های علوم پایه مثل فیزیک، شیمی، ریاضی، نجوم، و نیز علوم کاربردی مثل مهندسی، کامپیوتر، کشاورزی، هوا و فضا - مهمترین کتاب‌های درسی در زمینه علوم پایه و فنی مهندسی، مهمترین نشریات ادواری در زمینه علوم پایه و فنی مهندسی، مثل کشاورزی - پایگاه‌های اطلاعاتی بصورت Online و CD-Rom منابع چاپی فوق و کار عملی با تعدادی از آنها - وبسایت‌های مربوط به علوم و فنون

روش ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

- 1-Katz, William A.: Introduction to Reference Work.- 8th. ed.- Boston: McGraw-Hill, 2002 2 Vols.
- 2- Manual of Online Search Strategies. edited by C.J.Armstrong, and Andrew Large. - 3rd ed.- Hampshire: Gower,2001.

کد درس: ۲۳

نام درس: اصول کار مرجع

پیش نیاز: مرجع شناسی لاتین

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا شناختن دانشجویان با مبانی نظری کار مرجع و آشنایی با اصول ارائه کار مرجع و اهمیت فراگیری این اصول

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

- مفهوم و فلسفه کار مرجع، ضرورت خدمات مرجع تعریف کند و خدمات و مجموعه مرجع را ارزیابی کند.
- مسائل و مفاهیم ارتباط و مدل‌های ارتباطی را تعریف کند.
- مفاهیم بنیادی در شیوه‌های جستجوی اطلاعات، نمایه‌سازی و زبان‌های کنترل شده را توضیح دهد.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

مفهوم و فلسفه کار مرجع - ضرورت خدمات مرجع - ارزیابی خدمات مرجع - ارزیابی مجموعه مرجع - ارزیابی کتابدار مرجع - تعیین ویژگی‌های کتابدار مرجع - مفهوم ارتباط و مسائل آن - مدل‌های ارتباطی - مصاحبه مرجع - تجزیه و تحلیل سؤال و فرموله کردن سؤال مرجع - شیوه‌های جستجوی اطلاعات - تعیین استراتژی جستجو - نمایه‌سازی و زبان‌های کنترل شده - زبان کنترل شده مش MeSH - نمایه‌نامه‌ها و چکیده‌نامه‌ها - ایندکس مدیکوس

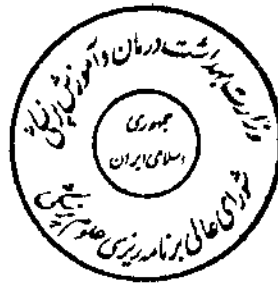
روش ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

- ۱- باد، جان. ارتباط شناسی در کتابداری؛ ترجمه نورالله مرادی. - تهران: سروش، ۱۳۶۷
- ۲- مرادی، نورالله، مرجع‌شناسی. - تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۷۲.
- ۳- جنریش، الاین زارمبا؛ مصاحبه در بخش مرجع کتابخانه؛ ترجمه محمدحسین دیانی. - اهواز: دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۳۷۳.

Katz, William A. Introduction to Reference work. 8th ed. - Boston: McGraw-Hill, 2002.
2 vols.

نام درس: روش تحقیق و گزارش‌نویسی

کد درس: ۲۴

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با اصول، عناصر و روش‌های تحقیق در کتابداری و شیوه تهیه گزارش تحقیق یا مقاله تحقیقی، همچنین ایجاد مهارت در آنان برای تهیه مقاله تحقیقی، گزارش توصیفی یک کتابخانه و نوشتن نامه‌های اداری

شرح درس:

دانشجو باید بتواند در پایان نیمسال

۱. دلایل اهمیت فراگیری روش تحقیق و گزارش‌نویسی را توضیح دهد.
۲. ویژگی انواع گزارش‌ها شامل گزارش تحقیقات پایان‌نامه‌ای، تحقیقات سازمان‌های دولتی، مقالات تحقیقی برای نشر در مجلات، مقالات تحقیقی به عنوان تکلیف درسی دانشگاهی و گزارش توصیفی یک کتابخانه را بیان کند.
۳. عناصر طرح پیشنهادی را برشمارد و تعریف کند.
۴. تفاوت انواع طرح‌های پیشنهادی تحقیق را برشمارد.
۵. روش‌های تحقیق متداول در کتابداری و اطلاع‌رسانی را بیان کند.
۶. یک مقاله تحقیقی (به روش کتابخانه‌ای) که موضوعش را خود انتخاب کرده و به تصویب مدرس رسانده، با رعایت اصول فراگرفته شده در طول نیمسال تهیه کند.
۷. از وضعیت یک کتابخانه واقعی یک گزارش توصیفی تهیه کند.
۸. چند نامه اداری که موضوع‌هایش توسط مدرس تعیین می‌شود، تهیه کند.

رئوس مطالب: (۸۵ ساعت)

تعاریف و مفاهیم بنیادی روش تحقیق و گزارش‌نویسی - انواع گزارش‌ها (پایان‌نامه، تحقیقات سازمان‌ها، مقالات تحقیقی برای نشر در مطبوعات، مقالات تحقیقی برای تکلیف درسی، گزارش توصیفی وضعیت یک کتابخانه) - طرح پیشنهادی تحقیق و عناصر آن - انواع طرح‌های پیشنهادی تحقیق - روش‌های تحقیق در کتابداری و اطلاع‌رسانی (پیمایشی، تاریخی، تجربی، ارزشیابی،

کتابخانه‌ای، تحلیل محتوا، تحلیل استنادی) - اصول تهیه یک مقاله تحقیقی به روش تحقیق کتابخانه‌ای و نگارش آن از آغاز تا پایان - اصول تهیه گزارش وضعیت کتابخانه - اصول نگارش نامه‌های اداری

روش ارزشیابی دانشجو:

۱. آزمون‌های کوتاه در طول نیمسال
۲. آزمون نهایی
۳. رایه مقاله تحقیقی و یک گزارش کتابخانه در وقت تعیین شده

منابع اصلی درس:

- ۱- استاپلتون، بل. شیوه نگارش مقالات پژوهشی. ترجمه شعله بیگدلی. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۷۲.
 - ۲- حری، عباس. آیین نگارش علمی. تهران: هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ویرایش سوم ۱۳۸۱.
 - ۳- تک زارع، نسرين. راهنمای نگارش و ارائه پایان‌نامه و گزارش تحقیق و مقاله علمی. تهران: تیمورزاده، ۱۳۷۵.
 - ۴- کریشان کومار. روش‌های پژوهش در کتابداری و اطلاع‌رسانی. ترجمه فاطمه رهادوست با همکاری فریبرز خسروی. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۴.
 - ۵- ماحوزی، مهدی. گزارش‌نویسی و آئین نگارش. تهران: اساطیر، ۱۳۶۵.
- منابع دیگر برای مطالعه بیشتر
- ۱- آریانپور، امیرحسین. پژوهش و پژوهش‌نامه. تهران: نشر گستر، ۱۳۷۸.
 - ۲- احمدی گیوی، حسن و دیگران. زبان و نگارش فارسی. تهران: سمت، ۱۳۶۹.
 - ۳- پاول، رونالد. روش‌های اساسی پژوهش برای کتابداران. ترجمه نجلا حریری. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۹.
 - ۴- دانشگاه علوم پزشکی ایران. دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی. گروه کتابداری. خودآموز استفاده از کتابخانه‌های علوم پزشکی. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۷۱.
 - ۵- مور، نیک. چگونه پژوهش کنیم. ترجمه فاطمه رهادوست. تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۲.

۶- مورتن، لسلی. شیوه بهره‌گیری از کتابخانه‌های پزشکی. ترجمه زاهد بیگدلی. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۷۱.

۷- ویدال هـ جودیت. اصول گزارش نویسی: راهنمای نوشتن گزارش‌های علمی و اداری. ترجمه و تلخیص محمدنقی مهدوی. تهران: مرکز اسناد و مدارک علمی ایران، ۱۳۶۶.

۸- یاحقی، محمدجعفر؛ ناصح، مهدی. راهنمای نگارش و ویرایش. مشهد: آستان قدس، ۱۳۸۰.

نام درس: اداره کتابخانه

کد درس: ۲۵

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ایجاد مهارت‌های لازم جهت انجام امور اجرایی در کتابخانه از طریق آشنائی با اصول کلی مدیریت کتابخانه (برنامه‌ریزی، سازماندهی، نیروی انسانی، کنترل) معرفی بخش‌های مختلف کتابخانه و ارتباط سازمانی بین آنها و نحوه اداره هر کدام از آنها. مدیریت امور انسانی و امور مالی کتابخانه - همکاری بین کتابخانه‌ها و امانت بین کتابخانه‌ای

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

اصول کلی مدیریت کتابخانه - تاریخچه مدیریت و نظریه‌های سازمانی - معرفی عناصر مدیریت نظیر برنامه‌ریزی، سازماندهی و کنترل - نحوه اداره بخش‌های کتابخانه و طبقه‌بندی وظایف و تقسیم کار در هر کدام از بخش‌های انتخاب و تهیه، فهرست‌نویسی، خدمات رایانه‌ای، مرجع و امانت، اسناد و مدارک، دیداری و شنیداری، انتشارات - نوآوری و ایجاد تحول در کتابخانه - روش‌های کنترل و نظارت کاربرد آمار و کتاب‌سنجی در مدیریت کتابخانه‌ها

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

- ۱- علوم، طاهره. اداره کتابخانه. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، ۱۳۷۶.
- ۲- لنکستر، ف، ویلفرو. کتابخانه‌ها و کتابداران در عصر الکترونیک. ترجمه اسدالله آزاد. مشهد: معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۶.
- ۳- لاوسی، یان. کامپیوتری کردن کتابخانه، ترجمه مهناز ملکی معیری (اطهاری). تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۷۴.

۴- اوانز، جی، ادوارد. فنون مدیریت برای کتابداران، ترجمه فرشته ناصری. مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۷۷.

۵- باکلند، مایکل. کتابخانه‌های آینده، ترجمه بابک پرتو. تهران: کتابدار، ۱۳۷۹.

۶- سینق، موهیندر. مدیریت کتابخانه و نظام اطلاع رسانی (نظریه و عمل)، ترجمه غلامرضا فدائی عراقی. - تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۷۳.

۷- فدائی عراقی، غلامرضا. کتاب و کتابخانه = مدیریت و توسعه فرهنگی (مجموعه مقالات). تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ثوده. ۱۳۷۵.

۸- مورتن، لسلی ت. شیوه بهره‌گیری از کتابخانه‌های پزشکی، ترجمه زاهد بیگدلی. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۷۱.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا کردن فراگیران با مفاهیم و ساختار بانک‌ها و برخی از بانک‌های اطلاعاتی معتبر در زمینه پزشکی و علوم وابسته

شرح درس:

در پایان دوره انتظار می‌رود که فراگیر بتواند:

- ۱- مفاهیم اصطلاحاتی را که در طی نیمسال ارائه می‌شود تعریف کند.
- ۲- ساختار بانک اطلاعاتی را شرح دهد.
- ۳- انواع بانک‌های اطلاعاتی را توصیف کند.
- ۴- انواع تولیدکنندگان بانک‌های اطلاعاتی را نام ببرد.
- ۵- فروشندگان اطلاعات (وندورها) را برشمارد.
- ۶- بانک اطلاعاتی معتبر در زمینه کتب و نشریات را برشمارد.
- ۷- بانک اطلاعاتی معتبر در زمینه مقالات و گزارش‌های علوم پزشکی را برشمارد.
- ۸- حداقل با دو بانک اطلاعاتی بطور عملی کار کند.
- ۹- ابزار و وسائل مورد نیاز بانک‌های اطلاعاتی کامپیوتری را توصیف کند.
- ۱۰- اطلاعات را در بانک‌های اطلاعاتی جستجو و بازیابی کند.

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

تعریف مفاهیم - ساختار بانک‌های اطلاعاتی - بانک‌های اطلاعاتی و انواع آن - تاریخچه پیدایش بانک‌های اطلاعاتی کامپیوتری و Online - انواع تولیدکنندگان بانک‌های اطلاعاتی - ابزار و وسایل موردنیاز در بانک‌های اطلاعاتی - راههای جستجو و بازیابی اطلاعاتی بصورت online - فروشندگان اطلاعات - معرفی بانک‌های اطلاعاتی در زمینه علوم پزشکی (توسط دانشجویان) - معرفی فروشندگان اطلاعات (توسط دانشجویان) - آموزش حداقل ده بانک Ulrich,ERIC,Medline و... و

کار عملی با آن - شبکه‌های کامپیوتری و انواع آن - بازدید از دو مرکز اطلاع‌رسانی - تهیه گزارش از آن بازدیدها - کارهای عملی.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

- ۱- اکبری نژاد، سعید. «نقش فایل مغلوب و عبارتهای جستجو در بازیابی اطلاعات» پیام کتابخانه ش ۲ (بهار ۱۳۷۱) ۶۳ - ۷۱.
- ۲- تقوی، مهدی، دیسک فشرده ابزار ذخیره و بازیابی اطلاعات فصلنامه کتاب دوره هفتم، شماره دوم تابستان ۱۳۷۵، ۴۵ - ۶۲.
- ۳- شاهنگیان، سیدمحمد حسین، مدیریت و اطلاع‌رسانی. تهران: دانشگاه امام حسین (ع). ۱۳۶۵.
- ۴- شیری، علی‌اصغر، «آشنائی با شبکه بین‌المللی اینترنت» فصلنامه کتاب، پائیز و زمستان ۱۳۷۳. ۳۷-۵۱.
- ۵- صدیق بهزادی، ماندانا، «دیسک فشرده: رسانه‌ای جدید در امر اطلاع‌رسانی» فصلنامه کتاب. ش ۲-۴ (تابستان، پاییز، زمستان ۱۳۶۹) ۳۲۵ - ۳۴۰.
- ۶- مهدوی، محمدنقی، بانک‌های اطلاعاتی جهان. تهران دفتر اطلاعات علمی و فنی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران، ۱۳۷۲.
- ۷- مهرداد، جعفر، «بازیابی کامپیوتری اطلاعات» در مجموعه مقالات اولین سمینار کاربردی مراکز و سازمان‌های پژوهشی فرهنگی و اطلاع‌رسانی، تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۰، ۱۴۹-۱۶۳.
- ۸- موحد، ضیاء «طرح ابتدایی منطق بول و کاربرد آن در نظام‌های بازیابی پس همرا» اطلاع‌رسانی، نشریه فنی مرکز اسناد و مدارک علمی. ش ۲ (۱۳۶۲) ۲۸-۴۲.
- 9- Hall, James L. Online Bibliographic Database. 4th ed. London: Aslib, 1986.
- 10- Borgman, Christine L. Effective Online Searching. New York: Marcel Dekker, Database

نام درس: مبانی رایانه و برنامه نویسی

کد درس: ۲۷

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با اطلاعات عمومی پیرامون رایانه و سیستم عامل Windows و چگونگی نصب و استفاده از آن، آشنائی با اصول شبکه

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

- ۱- بخش‌های مختلف سیستم رایانه و نحوه استفاده از آنها را بیان کند.
- ۲- برنامه‌های نرم‌افزاری را نصب کند.
- ۳- نمایش محتویات دیسک‌ها، آگاهی از ظرفیت، فرمت، کپی و ... را انجام دهد.
- ۴- انواع شبکه و چگونگی نصب و مزایا و معایب هر یک را بیان کند.

رئوس مطالب: (۸۵ ساعت)

- آشنائی با اجزای سیستم (ورودی، خروجی، پردازشگر)
- آشنائی با انواع ورودی (صفحه کلید، قلم نوری، دیجیتایزر - ماوس و...) انواع خروجی (مانیتور، چاپگر، رسام، و...), اجزای پردازشگر (Registers, CPU, Cache), حافظه و انواع آن (اصلی و جانی (Cach, CDD, FDD, HDD, Rom, Ram)
- چگونگی راه‌اندازی سیستم (مراحل BIOS, Loader)
- معرفی ویندوز و ویژگی‌های آن، مفاهیم مقدماتی ویندوز (Icon, Taskbar, Desktop) طرز استفاده از Shortcut, Folder, Mouse
- توانائی کار با اجزای پنجره‌ها (باز کردن پنجره و اجزای آن، Maximize, Minimize, Size, Move, Restore, Statusbar, Scrolbar, Addressbar, Toolbar, Menubar, Titelbar - چیدن پنجره‌ها در صفحه)
- توانایی اجرای برنامه‌ها و باز کردن مدارک (گزینه Run از منوی Start, منوی Program, میانبرها)
- توانایی وارد شدن و خروج از محیط ویندوز (Logoff, Shutdown)

- نحوه سفارشی کردن Desk top (تغییر طرح زمینه Background یا Desktop theme, Settings, Effects, Appearance, Screen Saver)
- اختصاصی کردن نوار وظیفه (تغییر محل، تغییر اندازه، Properties)
- تنظیم ساعت و تاریخ - فعال کردن ابزارها در نوار وظیفه - سفارشی کردن Start
- توانایی مدیریت دیسک‌ها، پوشه‌ها و فایل‌ها (Windows explorer, My computer)
- دسترسی به درایوها، چاپگرها، پوشه‌ها و فایل‌ها، و بررسی مشخصات آنها، ایجاد پوشه، روش‌های انتخاب فایل‌ها و پوشه‌ها، انتقال کپی فایل‌ها و پوشه‌ها، حذف و تغییر نام آنها
- کار با Wordpad, Paint, Notepad, Calculator
- System Information, Disk defrag, Scandisk
- (Mouse, Keyboard, Display, Desktop themes, Date/Time, Control Panel Add/Remove Programs, Add new hard ware)
- توانایی استفاده از Folder Options
- توانایی جستجو در محیط ویندوز (Find, جستجوی فایل‌ها و پوشه‌ها، ذخیره و نتایج جستجو)
- توانایی استفاده از Help
- توانایی چاپ اطلاعات (معرفی چاپگر، انتخاب چاپگر Default, توقف و از سرگیری عمل چاپ، حذف کار از صف چاپ)
- توانایی کار با RecycleBin
- اصول شبکه (مزایا و معایب، انواع شبکه - سخت‌افزار مورد نیاز شبکه، توپولوژی‌های مختلف شبکه چند نوع شبکه WAN مانند Web, Usenet, Gopher و ...)

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون: عملی با سیستم کامپیوتر + کتبی.

منابع اصلی درس:

- ۱- دويس، پیتز و دیگران. خودآموز ویندوز. مترجمان مهندس کیوان سالمی فیه. تهران: پویند، ۱۳۸۰.

2- Simon, Richard. Win32 Programming AP 2 Bible. USA: Lippcal, 1996.

کد درس: ۲۸

نام درس: منابع و اصطلاح‌شناسی علوم بهداشتی و بیمارستانی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با واژه‌ها و اصطلاحات متداول در علوم پزشکی و علوم بهداشتی و بیمارستانی، طرز ترکیب و شناخت ریشه‌های لاتین این واژه‌ها، مهمترین منابع درسی در زمینه علوم بهداشتی و بیمارستانی و جایگاه و کد این شاخه‌های علمی در طرح رده‌بندی NLM و MeSH در کتابخانه‌های پزشکی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱- اصطلاحات پزشکی و بهداشتی و بیمارستانی انگلیسی را تجزیه کند و طرز ترکیب، ساخت و انشعب آنها را بیان کند. ۲- مهمترین منابع چاپی و الکترونیکی در علوم بهداشتی و بیمارستانی در زیرشاخه‌های آن را معرفی کند. ۳- جایگاه علوم بهداشتی و بیمارستانی و زیرشاخه‌های آن را در طرح رده‌بندی NLM و MeSH تعیین و کدهای مربوط را مشخص کند.

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

ریشه‌شناسی اصطلاحات علوم پزشکی - طرز ترکیب، ساخت و انشعب واژه‌های پزشکی، علوم بهداشتی و بیمارستانی، تجزیه و تحلیل مفاهیم، پیشوندها، پسوندهای پزشکی در زمینه موضوعی حرفه‌های پزشکی، بهداشت عمومی، بیمارستان‌ها، تجهیزات پزشکی و بیمارستانی، پرستاری، تاریخ پزشکی - مهمترین منابع چاپی و الکترونیکی در موضوع‌های مربوط

روش ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی

منابع اصلی درس:

۱- استاد در اول هر نیمسال، کتاب‌های معرفی شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را که عناوین آنها ممکن است هر سال تغییر کند، به عنوان منابع درسی و مرجع به دانشجویان معرفی می‌کند.

۲- فلبر، هلموت. مبانی اصطلاح‌شناسی. ترجمه محسن عزیزی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۱.

3- Smith, Genevieve love. Medical Terminology: A Programmed Text. New York: Wiley, (Latest edition).

کد درس: ۲۹

نام درس: منابع و اصطلاح‌شناسی علوم پایه پزشکی (۱)

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با واژه‌ها و اصطلاحات متداول در علوم پایه پزشکی، و طرز ترکیب و شناخت ریشه‌های لاتین این واژه‌ها، مهمترین منابع درسی در زمینه موضوعی و جایگاه و کد این شاخه‌های علمی در طرح رده‌بندی NLM و MeSH در کتابخانه‌های پزشکی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱- اصطلاحات پزشکی انگلیسی در علوم پایه را تجزیه کند و طرز ترکیب، ساخت و انشعاب آنها را بیان کند.

۲- مهمترین منابع چاپی و الکترونیکی در علوم پایه پزشکی را معرفی کند. ۳- جایگاه علوم پایه پزشکی و زیرشاخه‌های آن را در طرح رده‌بندی NLM و MeSH تعیین کند و کدهای مربوط را مشخص سازد.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

ریشه‌شناسی اصطلاحات علوم پزشکی، طرز ترکیب، ساخت و انشعاب واژه‌های علوم پایه پزشکی - تجزیه و تحلیل مفاهیم، پیشوندها و پسوندهای پزشکی در زمینه‌های موضوعی: آناتومی - فیزیولوژی، بیوشیمی، داروشناسی، ایمنی‌شناسی، میکروب‌شناسی، انگل‌شناسی، آسیب‌شناسی.

مهمترین منابع چاپی (کتاب، مجله) و الکترونیکی (پایگاه‌های اطلاعاتی) در این موضوعات

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی

منابع اصلی درس:

۱- استاد در اول هر نیمسال، کتاب‌های معرفی شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را که عناوین آنها ممکن است هر سال تغییر کند، به عنوان منابع درسی و مرجع به دانشجویان معرفی می‌کند.

۲- فلبر، هلموت. مبانی اصطلاح‌شناسی. ترجمه محسن عزیزی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۱.

3- Smith, Genevieve Love. Medical Terminology: A Programmed Text. New York: Wiley, (Latest edition).

کد درس: ۳۰

نام درس: منابع و اصطلاح‌شناسی علوم پایه پزشکی (۲)

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنائی با واژه‌ها و اصطلاحات متداول علوم پزشکی، و طرز ترکیب و شناخت این واژه‌ها و آشنائی با مهمترین منابع درسی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

مهمترین اصطلاحات پزشکی، طرز ترکیب، ساخت و انشعاب واژه‌های پزشکی را بشناسد همچنین با مهمترین منابع متداول چاپی و الکترونیکی در موضوعات زیر آشنا گردد.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

شناخت علمی واژه‌ها و اصطلاحات و طرز ترکیب، ساخت و انشعاب واژه‌ها، روش شناخت مفاهیم، پیشوندها و پسوندهای پزشکی و چگونگی ترکیب آنها در زمینه‌های موضوعی: میکروب‌شناسی، ایمنی‌شناسی، انگل‌شناسی، آسیب‌شناسی و آسیب‌شناسی بالینی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی

منابع اصلی درس:

استاد در اول هر نیمسال تحصیلی، کتاب‌های معرفی شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که هر سال هم عناوین آنها ممکن است روزآمد و تغییر یابد، تهیه و به عنوان منابع درسی و مرجع خود به دانشجویان معرفی نماید.

نام درس: منابع و اصطلاح‌شناسی علوم بالینی (۱)

کد درس: ۳۱

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با واژه‌ها و اصطلاحات متداول علوم پزشکی بالینی، مروری بر طرز ترکیب و شناخت ریشه‌های لاتین این واژه‌ها و آشنائی با مهمترین منابع درسی چاپی و الکترونیکی در علوم پزشکی بالینی (بیماری‌های عفونی، بیماری‌های تغذیه‌ای، بیماری‌های سوخت و ساز، بیماری‌های ایمنی، بیماری‌های ناشی از سموم، بیماری‌های ناشی از آسیب‌ها و حوادث) و جایگاه و کد این شاخه‌های پزشکی در طرح رده‌بندی NLM و MeSH در کتابخانه‌های پزشکی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

- ۱- اصطلاحات پزشکی انگلیسی در موضوع‌های فوق را تجزیه کند و طرز ترکیب، ساخت و انشعاب آنها را بیان کند.
- ۲- مهمترین منابع چاپی الکترونیکی در موضوع‌های پزشکی را معرفی کند.
- ۳- جایگاه علوم بالینی و زیرشاخه‌های آن را در طرح رده‌بندی NLM و MeSH تعیین و کدهای مربوط را مشخص کند.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

ریشه‌شناسی اصطلاحات علوم بالینی - طرز ترکیب، ساخت و انشعاب واژه‌های علوم بالینی و تجزیه و تحلیل مفاهیم، پیشوندها، پسوندهای پزشکی بالینی در زیرشاخه‌های بیماری‌های عفونی، بیماری‌های تغذیه‌ای، بیماری‌های سوخت و ساز، بیماری‌های ایمنی، بیماری‌های ناشی از سموم، بیماری‌های ناشی از آسیب‌ها و حوادث - مهمترین منابع چاپی و الکترونیکی در این موضوع‌ها

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی

منابع اصلی درس:

۱- استاد در اول هر نیمسال، کتاب‌های معرفی شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را که عناوین آنها ممکن است هر سال تغییر پیدا کند و به عنوان منابع درسی و مرجع به دانشجویان معرفی می‌نماید.

۲- فلبر، هلموت، مبانی اصطلاح‌شناسی. ترجمه محسن عزیزی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۱.

3- Smith, Genevive Love. Medical Terminology: A Programmed Text. New York: Wiley, (Latest edition).

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با واژه‌ها و اصطلاحات متداول علوم پزشکی، مروری بر طرز ترکیب و شناخت ریشه‌های لاتین این واژه‌ها و مهمترین منابع درسی چاپی و الکترونیکی در علوم پزشکی بالینی (اورتوپدی، دستگاه تنفس، قلب و عروق، خون و لنف، گوارش، ادراری تناسلی، غدد، اعصاب، روانپزشکی، رادیولوژی، جراحی، زنان و زایمان، پوست، کودکان، طب سالمندان، گوش و حلق و بینی و چشم پزشکی) و نیز جایگاه و کد این شاخه‌های پزشکی در طرح رده‌بندی NLM و MeSH در کتابخانه‌های پزشکی

شرح درس:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

۱- اصطلاحات پزشکی انگلیسی در موضوع‌های فوق را تجزیه کند و طرز ترکیب، ساخت و انشعاب آنها را بیان کند.

۲- مهمترین منابع چاپی و الکترونیکی در موضوع‌های بالا را معرفی کند.

۳- جایگاه علوم بالینی و زیرشاخه‌های آن را که در هدف اصلی آمده در طرح رده‌بندی NLM و MeSH تعیین و کدهای مربوط را مشخص نماید.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

ریشه‌شناسی اصطلاحات علوم بالینی و طرز ترکیب، ساخت و انشعاب واژه‌های علوم بالینی و تجزیه و تحلیل، مفاهیم، پیشوندها، پسوندهای پزشکی بالینی در زیرشاخه‌های اورتوپدی، دستگاه تنفس، قلب و عروق، خون و لنفی، گوارشی، ادراری و تناسلی، غدد، اعصاب، روانپزشکی، رادیولوژی، جراحی، زنان و زایمان، پوست، کودکان، طب سالمندان، گوش و حلق و بینی، چشم پزشکی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی

منابع اصلی درس:

۱- استاد در اول هر نیمسال، کتاب‌های معرفی شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را که عناوین آنها ممکن است هر سال تغییر کند به عنوان منابع درسی و مرجع به دانشجویان معرفی می‌نماید.

۲- فلبر، هلموت، مبانی اصطلاح‌شناسی، ترجمه محسن عزیزی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۱.

3- Smith, Genevieve Love. Medical Terminology: A Programmed Text. New York: Wiley, (Latest edition).

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با اهمیت تاریخ پزشکی در کتابداری و اطلاع‌رسانی و جامعه پزشکی و جایگاه تاریخ پزشکی در طرح رده‌بندی NLM و MeSH در کتابخانه‌ها، همچنین علوم پزشکی از پیدایش تا زمان حاضر و مراجع پزشکی سنتی و اسلامی

شرح درس: دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

- ۱- اهمیت درس تاریخ پزشکی را بیان کند و دلایل آنرا برشمارد.
- ۲- جایگاه تاریخ پزشکی را در طرح رده‌بندی NLM و MeSH مشخص سازد.
- ۳- نقاط عطف تاریخ پزشکی ایرانی، اسلامی و غربی را بیان کند.
- ۴- پزشکان نامی و آثار پزشکی معروف ایرانی، اسلامی و غربی را معرفی کند.
- ۵- تبادل‌های علمی در تاریخ پزشکی شرقی و غربی را تبیین کند.
- ۶- یک مقاله تحقیقی به روش کتابخانه‌ای درباره یک موضوع انتخابی در این زمینه تهیه کند.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

آغاز پیدا شدن علوم عموماً و علم پزشکی خصوصاً تاریخ پزشکی در ایران - مکتب‌های پزشکی در یونان و تاثیر آن بر پزشکی اسلامی - تاثیر آثار بقراط و جالینوس بر پزشکی اسلامی - مکتب ترجمه حنین بن اسحق از آثار پزشکی یونان - داروشناسی و گیاهان دارویی و قرابادین‌ها در جهان اسلام - علی بن ربن طبری و ابوالحسن طبری - رازی و مجوسی و ابن سینا - پزشکان مشهور اسلامی: ابن نفیس، ابن هندو، ابن القف کرکی، ابن جزار قروانی، ابن رضوان مصری، ابن بطلان بغدادی، ابن مطران - مکتب اندلس در پزشکی: ابن رشد، ابن میمون، ابن زهر، زهراوی و غیره - مراکز تعلیم پزشکی خاصه دانشگاه جندی شاپور و بیمارستانها در پیش از اسلام و پس از اسلام در ایران - آثار مهم داروشناسی در زبان فارسی - اخلاق و آداب پزشکی در اسلام و قرآن کریم و سنت پیامبر - تاثیر علوم اسلامی هندوستان و انتقال اصول پزشکی هندوستان به پزشکی عربی - پزشکان نامی قرن ۱۶ به بعد در غرب - آثار غربیان در پزشکی اسلامی - آثار مهم و برجسته مرجع پزشکی سنتی و اسلامی

- شاخه‌های پزشکی آلترناتیو (سوزن پزشکی، آب درمانی، فشار درمانی، انرژی درمانی، همیوپاتی) و پزشکی کل نگر

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

۱- قانون ابن سینا

۲- ذخیره خوارزمشاهی

۳- الحاوی

توضیح: در این درس مانند دروس مرجع شناسی، نمونه‌هایی از مراجع مهم مانند قانون ابن سینا، ذخیره خوارزمشاهی، الحاوی و... بطور کامل معرفی و ارزیابی شوند.

منابع دیگر برای مطالعه بیشتر:

۱- الگود، سریل. تاریخ پزشکی ایران و سرزمین‌های خلافت شرقی. ترجمه باقر ساروخانی تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۱.

۲- اولیری، دلیسی. انتقال علوم یونان به عالم اسلامی. ترجمه احمد آرام. تهران، جاویدان ۱۳۳۰.

۳- رهادوست، فاطمه. «کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، آشفستگی‌های زبان جامعه پزشکی» جهان کتاب. سال هشتم. ش ۸. آذر ۱۳۸۲.

۴- زیگریت، هنری. پزشکان نامی. ترجمه حسن صفاری. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۲.

۵- محقق، مهدی. مجموعه متون و مقالات در تاریخ و اخلاق پزشکی در اسلام و ایران. تهران: سروش، ۱۳۷۴.

۶- معرف‌زاده، منصور، جستجوی بیست و پنج ساله درباره طب اسلامی از مجلات معتبر جهان. اهواز: دانشگاه اهواز، ۱۳۷۲.

۷- میر، محمدتقی. پزشکان نامی پارس. شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۶۶.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با تعاریف و مفاهیم آمار، اهمیت و فایده آمار و روش های آماری توصیفی و استنباطی کاربردهای آمار در کتابخانه و تحقیقات کتابداری و اطلاع رسانی

شرح درس:

دانشجو پس از پایان نیمسال، باید بتواند علم آمار، آمار توصیفی و آمار استنباطی، مقیاس های مختلف، توزیع داده های آماری را تعریف کرده، نمودارهای مختلف آماری را ترسیم و ضمن آشنائی با شاخص های مختلف آماری، احتمالات و مفاهیم آن را فرا گرفته و توزیع های مختلف را آزمون کند.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

آمار توصیفی: مفاهیم اساسی آمار، مقیاس های آماری، توزیع داده های آماری همراه رسم نمودارهای آماری، توصیف عددی نتیجه مشاهدات و اندازه های پراکندگی،

آمار استنباطی: نظریه مجموعه ها، احتمالات، متغیر تصادفی و توزیع ها، برآورد آزمون فرض X^2 , t , z

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

۱- ابوت، کریستین. سنجش عملکرد در خدمات کتابداری و اطلاع رسانی، ترجمه علیرضا بهمن

آبادی، تهران: مرکز اطلاع رسانی و خدمات علمی جهاد سازندگی، ۱۳۷۲.

۲- پل، روزیتا، ارزشیابی کیفی: رهنمودهای بین المللی برای سنجش عملکرد کتابخانه های

دانشگاهی، ترجمه عبدالله نجفی، تهران: ۱۳۷۸.

۳- هویدا، علیرضا. آمار و روش های کمی در کتابداری و اطلاع رسانی، تهران: سمت، ۱۳۷۸.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف اصلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با اهمیت اقتصاد و رابطه آن با کتاب، کتابخانه، کتابداری و اطلاع‌رسانی

شرح درس:

دانشجویان در پایان نیمسال باید بتوانند:

- ۱- علم اقتصاد، اقتصاد خرد و اقتصاد کلان را تعریف کند.
- ۲- اقتصاد سیاسی کتابداری و اطلاع‌رسانی را تعریف کند.
- ۳- نقش اقتصاد اطلاعات را در برنامه‌ریزی و توسعه توضیح دهد.
- ۴- سرمایه‌گذاری در اقتصاد اطلاعات و خصوصی (خصوصی‌سازی در اطلاع‌رسانی) را تشریح کند.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

- علم اقتصاد و سئوالات اساسی در علم اقتصاد - منحنی امکانات تولید، نمودار جریان فعالیت‌های اقتصادی، منحنی‌های عرضه و تقاضا - بازار، تولید و هزینه، قانون بازده نزولی - چهارچوب اقتصاد اطلاعات، اقتصاد خرد اطلاعات، اقتصاد کلان اطلاعات، وجه اقتصادی اطلاعات در برنامه‌ریزی - تولید، توزیع و مصرف اطلاعات - اقتصاد سیاسی کتابداری و اطلاع‌رسانی - خصوصی‌سازی در اطلاع‌رسانی.

روش ارزشیابی دانشجویان:

آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

- ۱- ابوت، کریستین. سنجش عملکرد در خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی، ترجمه علیرضا بهمن‌آبادی. تهران: مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی جهاد سازندگی، ۱۳۷۲.
- ۲- بابائی، محمود. نیازسنجی اطلاعات. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۷۸.

- ۳- حری، عباس. مروری بر اطلاعات و اطلاع‌رسانی. تهران: دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور. نشر کتابخانه، ۱۳۷۲.
- ۴- دوره کامل علم اقتصاد. نوشته دنی می‌پرز ... (و دیگران). ترجمه مهدی تقوی، عبدا... کوثری. تهران: پیشبرد، ۱۳۷۱.
- ۵- سالواتور، دومینیک. اصول علم اقتصاد، ترجمه محمد ضیائی بیگدلی، نوروز علی مهدی‌پور. تهران: مؤسسه بانکداری ایران، ۱۳۷۰.
- ۶- شاهنگیان، محمدحسین. مدیریت اطلاعات و اطلاع‌رسانی (مفاهیم و روش‌ها). تهران: دانشگاه امام حسین (ع). معاونت پژوهشی، ۱۳۶۹.
- ۷- محتشم دولتشاهی، طهماسب. مبانی علم اقتصاد: اقتصاد خرد، اقتصاد کلان. تهران: خجسته، ۱۳۷۵.
- ۸- مولانا، حمید. جریان بین‌المللی اطلاعات: گزارش و تحلیل جهانی، ترجمه یونس شکرخواه. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، ۱۳۷۱.

کد درس: ۳۶

نام درس: کارآموزی در عرصه (۱)

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۸ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس:

کسب مهارت‌های لازم برای انجام فعالیت‌های مجموعه سازی، سازماندهی دانش (فهرست نویسی توصیفی) و مرجع شناسی عمومی فارسی و لاتین

شرح درس:

- دانشجو باید در پایان نیمسال بتواند فهرست توصیفی منابع را تهیه کند (۲۰۴ ساعت).
- دانشجو باید عملاً در بخش مرجع به سئوالات مرجع عمومی فارسی و انگلیسی به درستی پاسخ بدهد. (۲۰۴ ساعت)

رئوس مطالب: (۴۰۸ ساعت)

فهرست نویسی توصیفی بنیادی حداقل ۳۰۰ کتاب - حضور در بخش مرجع و پاسخگویی عملی به سئوالات مرجع

روش ارزشیابی دانشجو:

جمع نمرات کارآموزی در عرصه انجام شده در بخش‌های مندرج در سرفصل.

کد درس: ۳۷

نام درس: کارآموزی در عرصه (۲)

پیش نیاز: کارآموزی در عرصه (۱)

تعداد واحد: ۸ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس:

کسب مهارت‌های پیشرفته برای انجام فعالیت‌های کتابخانه و مدیریت واحدهای کتابخانه ای و اطلاع رسانی.

شرح درس:

دانشجو باید بتواند در پایان نیمسال، انواع فعالیت های کتابخانه را انجام دهد. و برای مسائل مدیریتی مربوط به انواع فعالیت های کتابخانه راه حل‌های مدون تهیه کند.

رئوس مطالب: (۴۰۸ ساعت)

- کار عملی در بخش های مجموعه سازی، سازماندهی، مرجع، اینترنت، سمعی و بصری از نقطه نظر اداره و سرپرستی زیر نظر مسئول هر بخش (۲۰۰ ساعت)
- کار عملی در بخش مدیریت کتابخانه، نیروی انسانی، تشکیلات، سازماندهی، بودجه، حسابداری و کارپردازی زیر نظر مدیر کتابخانه. ضمناً استاد مربوط کارهای انجام شده را هدایت خواهد کرد. (۲۰۸ ساعت)

روش ارزشیابی دانشجو:

جمع نمرات کارآموزی انجام شده در بخش‌های مندرج در سرفصل ها

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با اهمیت چاپ و نشر، مراحل، روش‌ها و نقش آن در توسعه ملی، رابطه آن با رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی، و تاریخ تحول این صنعت و عوامل تاثیرگذار بر آن از آغاز تا قرن ۲۱

شرح درس:

دانشجو باید بتواند در پایان نیمسال

۱. مفاهیم مربوط به چاپ و نشر را تعریف کند و تفاوت آن‌ها را برشمارد.
۲. اهمیت چاپ و نشر و رابطه آن را با کتابخانه و کتابداری توضیح دهد.
۳. جایگاه چاپ و نشر را در چرخه اطلاع‌رسانی مشخص سازد.
۴. رابطه کاستی‌های نشر را با اختلال در گردش اطلاع‌رسانی بیان کند.
۵. مراحل مختلف چاپ و انواع آن همچنین مراحل مختلف نشر یک اثر و انواع آن را برشمارد.
۶. نقاط عطف تاریخ تحول چاپ و نشر در ایران و جهان و نکات مهم تاثیر چاپ و نشر بر فرهنگ و تمدن و فرهنگ مکتوب بیان کند.
۷. نقاط عطف تاریخ سانسور و حق مولف را در ایران و جهان برشمارد.
۸. پس از بازدید از یک موسسه چاپ و نشر مجهز، به پرسش‌های کتبی درباره دیدها و شنیده‌ها پاسخ گوید.
۹. یک مقاله تحقیقی به روش تحقیق کتابخانه‌ای درباره یکی از موضوعات سرفصل تهیه کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

تعریف چاپ - پیدایش چاپ - دلایل و زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی پیدایش چاپ - تاثیر چاپ بر فرهنگ و تمدن - تاثیر چاپ بر تمدن مکتوب - رابطه چاپ و کتابخانه و کتابداری - انواع چاپ - روش‌ها، کاربردها و مراحل چاپ

تعریف نشر - رابطه نشر و کتاب و کتابخانه و کتابداری - انواع نشر - تاریخ نشر - مراحل مختلف نشر - وضعیت نشر در عصر الکترونیک - تاریخ سانسور و حق مؤلف در ایران و جهان - بازدید از یک موسسه چاپ و نشر مجهز

روش ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی - تکلیف عملی (ارایه مقاله در وقت تعیین شده)

منابع اصلی درس:

- ۱- آربین پور، یحیی، از صبا تا نیما، چاپ پنجم، تهران: کتاب‌های جیبی، ۱۳۵۷، جلد اول.
 - ۲- آذرنگ، عبدالحسین، مبانی نشر کتاب، ویرایش ۲، تهران: سمت، ۱۳۸۱.
 - ۳- ادیب سلطانی، میرشمس‌الدین، راهنمای آماده ساختن کتاب: برای مؤلفان، مترجمان، ویراستاران، کتابداران، ناشران، چاپخانه‌ها و دوستداران کتاب، تهران: سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۵.
 - ۴- پیام یونسکو (ویژه نامه چاپ)، دوره ۱۹، شماره ۲۱۸ (مرداد ۱۳۶۷).
- 5-Karimi-Hakkak, A. "Censorship". in Encyclopedia Iranica. Vol. 5. pp. 135-142.

نام درس: مقدمات آرشیو

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ایجاد مهارت‌های لازم در تنظیم اسناد و مدارک تاریخی و آرشیوهای دیداری و شنیداری و استفاده از آنها

شرح درس:

فراگیر در پایان نیمسال باید بتواند:

- ۱- هدف از ایجاد آرشیو در فرایند تولید و برنامه‌ریزی را تعریف کند.
- ۲- مراکز مهم آرشیو در ایران را برشمارد.
- ۳- مشکلات آرشیو در کشورهای جهان سوم را برشمارد و توضیح دهد.
- ۴- شیوه‌های تنظیم اسناد و مدارک تاریخی را بیان کند.
- ۵- شیوه‌های تنظیم آرشیوهای دیداری - شنیداری و چگونگی حفظ و نگهداری آنها را بیان کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

تعیین هدف در هر سازمان برای ایجاد آرشیو - برنامه‌ریزی بمنظور ایجاد سیستم آرشیو - تجهیز و نصب تجهیزات بمنظور ذخیره و بازیابی اطلاعات در بخش آرشیو - شیوه‌های تنظیم اسناد و مدارک تاریخی - شیوه‌های تنظیم آرشیوهای دیداری - شنیداری و چگونگی حفظ و نگهداری آنها

روش ارزشیابی دانشجوی:

آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

- ۱- قائم‌مقامی، جهانگیر، مقدمه‌ای بر شناخت اسناد تاریخی، انجمن آمار ملی، ۱۳۵۰.
- ۲- افشار، ایرج، «اسناد تاریخی در ایران»، آینده، (۷) ۸، ۱۳۶۰.
- ۳- مرادی، نورالله، مدیریت آرشیوهای دیداری و شنیداری. تهران: سروش، ۱۳۷۳.

نام درس : ساختمان و تجهیزات کتابخانه

کد درس : ۴۰

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با معیارهای برنامه‌ریزی کتابخانه از جهت ساختمان، نما، فضای داخلی و دکوراسیون، چیدن قفسه‌ها، تهویه و تبرید و روشنایی سالن‌ها، موقعیت کتابخانه‌های فرعی با کتابخانه مادر و ویژگی‌های دسترسی به منابع و مسئله عبور و مرور به داخل و خارج کتابخانه و آشنایی با تجهیزات و لوازم کتابخانه و بهداشت کتابخانه و نگهداری آنها

شرح درس: دانشجو در آخر نیمسال باید بتواند معیارهای برنامه‌ریزی ایجاد ساختمان یک کتابخانه را تعریف کند و ویژگی‌های فضای داخل یک کتابخانه را معرفی نماید.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

۱- موقعیت کتابخانه اصلی و کتابخانه‌های وابسته هنگام برنامه‌ریزی برای ساخت آنها - نوع ساختمان و بنا از حیث کاربری و اقلیم و جامعه مورد استفاده - تجهیز کتابخانه در ارتباط با محل، موقعیت و بخش‌های داخلی کتابخانه - ویژگی‌های دسترسی به منابع و مسئله عبور و مرور به داخل و خارج کتابخانه و دسترسی پذیر کردن منابع برای معلولین - مشخصات فنی و معماری برای معلولین - مشخصات فنی و معماری کتابخانه‌ها (مقاومت مصالح، موقعیت ستون‌ها، درب‌ها و پنجره‌ها و غیره...)

۲- تجهیزات و لوازم کتابخانه - ویژگی انواع وسایل کتابخانه با توجه به استانداردهای متداول و نوع کتابخانه - طراحی و دکوراسیون داخلی با توجه به نوع فعالیت‌های کتابخانه - تجهیزات ایمنی و سیستم اطفای حریق - آسانسور و تسهیلات لازم برای سیستم‌های ارتباطی (تلفن، تلکس، نمابر و ...)

۳- بهداشت کتابخانه - رعایت شرایط بهداشتی، وسایل رفاهی - وضعیت تهویه و تبرید، نور، صدا و نظافت همچنین آشنایی با انواع و اقسام آفات حیوانی و نباتی و آفاتی که بر مواد و منابع کتابخانه‌ها اثر می‌گذارد.

روش ارزشیابی دانشجویی:

تهیه یک نقشه از فضای یک کتابخانه موجود (۵۰٪) زیر نظر استاد و (۵۰٪) آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

- ۱- تعاونی، شیرین (خالقی). وسائل و تجهیزات کتابخانه. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۶۳.
- ۲- عازم، پرویز. ساختمان و تجهیزات کتابخانه. تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۷۶.
- ۳- علوم، طاهره. اداره کتابخانه. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، ۱۳۷۶.
- ۴- فلیدر، فرانسواز. حفاظت و نگهداری اسناد و کتب، ترجمه احمد احمدزاده. تهران: مرکز اسناد و مدارک علمی، ۱۳۶۵.
- ۵- کالو، فوستا. نقش عوامل بیولوژیک در فرسایش کاغذ، ترجمه عباسعلی عابدی استاد. مشهد: کتابخانه مرکزی استان قدس رضوی، ۱۳۷۱.
- ۶- مرادی، نورالله مدیریت آرشیوهای دیداری - شنیداری. تهران: سروش، ۱۳۷۳.
- ۷- نیکنام، مهرداد. آفت‌ها و آسیب‌های مواد کتابخانه. تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۷۱.

8-Metcalf, keys, D. Planning Academic and Research Library Buildings. New York. McGraw, Hill, 1965.

9- Libraries for the Future: Planning Buildings that warf. Edited by Ron G. Martin. Chicago: American Library Association, 1992.

10- Thompson, Godfrey. Planning and Design of Library Buildings. Oxford: 1973.

کد درس: ۴۱

نام درس: نشریات ادواری

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با مبانی نظری، ویژگی‌ها و مسائل انتخاب و تهیه نشریات ادواری

شرح درس:

فراگیر در پایان دوره باید بتواند:

- ۱- روش‌های انتخاب ادواری‌ها را تعریف کند.
- ۲- ابزارهای انتخاب نشریات ادواری، چاپی و الکترونیکی را برشمارد.
- ۳- ناشران و کارگزاران عمده نشریات ادواری را معرفی کند و پایگاه‌های اطلاعاتی ادواری‌ها را در خدمات مرجع توضیح دهد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

تعریف پایاندها - تاریخچه پیدایش پایاندها در ایران و خارج از ایران - تفاوت پایاندها و نشریات ادواری - اهمیت نشریات ادواری - تفاوت نشریات ادواری با سایر منابع - گسترش مجموعه پایاندها - روش‌های انتخاب ادواری‌ها - سفارش ادواری‌ها - نحوه خرید (کارگزار، ناشر) - مسائل ارزی و سیستم بانکی ایران - سازماندهی و نگهداری ادواری‌ها - خدمات مرجع و ادواری‌ها - نشریات الکترونیکی - مدیریت نشریات ادواری

روش ارزشیابی دانشجویان:

آزمون‌های کلاسی برای سنجش توان دانشجویان در ارزیابی منابع و انتخاب ادواری‌ها، آزمون نهائی

منابع اصلی درس:

- ۱- فتاحی، رحمت‌الله: مدیریت نشریه‌های ادواری (چاپی و الکترونیکی) / رحمت‌الله فتاحی؛ یزدان منصوریان. - تهران: دبیرتی، ۱۳۸۱.
- ۲- محسنی، حمید: انتخاب منابع اطلاعاتی / حمید محسنی، رزیتا بهزادی. - تهران: چاپار، ۱۳۷۷.

۳- محسنی، حمید: سفارش و خدمات تحویل مدرک. حمید محسنی، رزیتا بهزادی. - تهران: چاپار،

۱۳۷۷.

4- Collection Development in the Electronic Environment: Shifting Priorities/Sul H. Lee editor, - New York: Haworth Press, 1999.

The Electronic Journal / Brian Cook editor.- New York: Haworth Press, 1993.

5- Guide to Collection Development and Management Administration, Organization, and Staffing/ edited by Mary H. Munroe, John M. Haar, Peggy Johnson.- Marglad: Scarecrow Press, 2001. ISBN 0-8108-4130-4

«فصل چهارم»
ارزشیابی برنامه

۱- هدف از ارزشیابی برنامه:

الف) دستیابی به وظائف حرفه ای دانش آموختگان (Task Oriented)

ب) تعیین و تشخیص نقاط قوت و ضعف برنامه

ج) اصلاح برنامه

۲- نحوه انجام ارزشیابی برنامه:

نحوه انجام ارزشیابی برنامه به دو صورت تعیین می گردد:

الف - ارزشیابی تکوینی (Formative Evaluation) که هدف آن شناخت کمبودها و پیشنهاد برای بهبود کار در میانه راه است. در پایان هر ترم تحصیلی از گروههای کتابداری مملکت خواسته می شود تا از مدرسان هر درس، با استفاده از یک پرسشنامه که روایی آن در ارتباط با هر درس از قبل تأیید شده است، در مورد هدف کلی درس، نوع واحد، تعداد و پیش نیاز شرح درس و منابع اصلی درس ابراز عقیده نموده و به شورای بازنگری «برنامه کتابداری در شاخه پزشکی» مستقر در دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران جهت تحلیل نظرات ارسال دارند.

ب - ارزشیابی تراکمی (Summative Evaluation) که هدف آن قضاوت، داوری و تصمیم گیری در مورد اجزای برنامه است که در پایان کار انجام می شود.

برنامه جدید پیشنهادی، حداقل طی ۷ ترم تحصیلی در دانشگاه های مملکت اجرای عملی خواهد داشت. ۶ ماه پس از فارغ التحصیلی دانشجویان اولین دوره، طی پرسشنامه ای از فارغ التحصیلان و همچنین اعضاء هیات علمی در مورد اثربخشی دروس جدید از حیث ارتقاء دانش، مهارت و نگرش کتابداری پزشکی، یک نگرش سنجی جامع انجام خواهد شد. این پژوهش بصورت نمونه گیری نبوده و کلیه فارغ التحصیلان و اعضاء هیات علمی گروه های کتابداری، جامعه پژوهش را تشکیل خواهند داد.

۳- مراحل اجرایی ارزشیابی برنامه:

- تعیین اهداف ارزشیابی

- تهیه ابزار ارزشیابی

- اجرای ارزشیابی

- تحلیل نتایج بدست آمده

- تصمیم گیری

- ارائه پیشنهادات

۴- تواتر انجام ارزشیابی:

تواتر انجام ارزشیابی در خاتمه هر نیمسال تحصیلی و در خاتمه هر دوره آموزشی تعیین می‌گردد.

۵- شاخصهای پیشنهادی برای ارزشیابی برنامه:

- میزان امتیاز کسب شده در آزمون پایان دوره آموزشی براساس وظائف حرفه ای
- تعیین میزان کارائی و اثربخشی دانش آموختگان از دیدگاه اعضاء هیأت علمی و مدیران گروه آموزشی در ارتباط با ایفای وظائف حرفه ای آنان

۶- معیارهای موفقیت برنامه در مورد هر شاخص:

- میزان امتیاز کسب شده در آزمون پایان دوره آموزشی بیش از ۷۰ درصد
- میزان رضایت مندی اعضاء هیات علمی و مدیران گروه های آموزشی در مورد کارائی و اثربخشی دانش آموختگان در ارتباط با ایفای وظائف حرفه ای بیش از ۷۵ درصد

